

31 Ca 84/2004-236
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Joštova 8, Brno

Došlo: 22 -11- 2006

Číslo: 13745/06 Vyřizuje:
Přílohy: 16-11-06 / JUDr. Novotný

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D., a soudců JUDr. Jaroslavy Skoumalové a Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce v právní věci žalobců a) společnosti **ConocoPhillips Czech Republic, s.r.o.**, se sídlem Praha 5, Pekařská 14/628, právně zastoupené Mgr. Luděkem Vránou, advokátem v Praze 1, Na Příkopě 19, b) společnosti **BENZINA a.s.**, se sídlem Praha 7, Dělnická 12, právně zastoupené Prof. JUDr. Zdeňkem Češkou, CSc., advokátem v Praze 1, Dlouhá 39, c) společnosti **OMV Česká republika, s.r.o.**, se sídlem Praha 4, Budějovická 3, právně zastoupené Mgr. Karolínou Horákovou, advokátkou v Praze 1, Křižovnické nám. 1, d) společnosti **Shell Czech Republic, a.s.**, se sídlem Praha 9, Pod Pekárkami 2/878, právně zastoupené Mgr. Danielem Čekalem, advokátem v Praze 1, Na Příkopě 19, e) společnosti **OMV PLUS ČR, a.s.**, se sídlem Praha 4, Budějovická 778/3, jako právního nástupce společnosti Aral ČR, a.s., právně zastoupené Mgr. Milanem Polákem, advokátem v Praze 2, Karlovo nám. 10, f) společnosti **Agip Česká republika, s.r.o.**, se sídlem Praha 4, Pod Chodovem 1267/7, právně zastoupené JUDr. Petrem Novotným, advokátem v Praze 1, Platnéřská 2, proti žalovanému předsedovi **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, Joštova 8, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Řízení vedená u Krajského soudu v Brně pod spisovými značkami 31 Ca 84/2004, 31 Ca 85/2004, 31 Ca 86/2004, 31 Ca 91/2004, 31 Ca 92/2004 a 31 Ca 93/2004 se spojují ke společnému projednání s tím, že nadále budou vedeny pod spisovou značkou 31 Ca 84/2004.

- II. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 31.5.2004, č.j. R 23-28/2004 se zrušuje a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci a) náklady řízení ve výši 4150,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Mgr. Lud'ka Vrány, advokáta se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 19.
- IV. Žalovaný je povinen nahradit žalobci b) náklady řízení ve výši 4150,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet prof. JUDr. Zdeňka Češky, CSc., advokáta se sídlem v Praze 1, Dlouhá 39.
- V. Žalovaný je povinen nahradit žalobci c) náklady řízení ve výši 4150,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Mgr. Karolíny Horákové, advokátky v Praze 1, Křížovnické nám. 1.
- VI. Žalovaný je povinen nahradit žalobci d) náklady řízení ve výši 4150,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Mgr. Daniela Čekala, advokáta v Praze 1, Na Příkopě 19.
- VII. Žalovaný je povinen nahradit žalobci e) náklady řízení ve výši 4150,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Mgr. Milana Poláka, advokáta v Praze 2, Karlovo nám. 10/2097.
- VIII. Žalovaný je povinen nahradit žalobci f) náklady řízení ve výši 4150,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet JUDr. Petra Novotného, advokáta v Praze 1, Platněřská 2.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobami podanými v období od 8.7.2004 do 2.8.2004 se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného uvedeného ve výroku II. tohoto rozsudku, jakož i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) ze dne 29.3.2004, č.j. S 72/01-1810/04-ORP.

PRVOSTUPŇOVÉ ROZHODNUTÍ

Rozhodnutím Úřadu ze dne 29.3.2004, č.j. S 72/01-1810/04-ORP bylo vysloveno (výrokem I.), že žalobci a) – f) (resp. v případě žalobců e) a f), jejich právní předchůdci) v období od 28.5.2001 do konce měsíce listopadu roku 2001 určovali ve vzájemné shodě prodejní ceny automobilového benzínu Natural 95 u svých čerpacích stanic, čímž v období od 28.5.2001 do 30.6.2001, porušili zákaz jednání ve vzájemné shodě uvedený v § 3 odst. 1 zák. č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v tehdy platném znění (dále též „ZOHS 1“), a v období od 1.7.2001 do konce měsíce

listopadu roku 2001 zákaz takového jednání uvedený v § 3 odst. 1 zák. č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v tehdy platném znění (dále též „ZOHS 2“). Tímto jednáním ve vzájemné shodě narušili ve shora uvedeném období hospodářskou soutěž na trhu automobilových benzínů dodávaných spotřebitelům prostřednictvím čerpacích stanic. Výrokem II. byly žalobcům, s odkazem na ust. § 22 odst. 2 ZOHS 2, uloženy pokuty v rozpětí od 20 000 000,- Kč do 98 000 000,- Kč, splatné ve lhůtě patnácti dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Prvostupňový orgán v odůvodnění svého rozhodnutí především popsal procesní genezi dané věci. Uvedl, že řízení bylo zahájeno na základě podnětů občanů a informací z médií, dle kterých růst prodejních cen benzínů a motorové nafty u čerpacích stanic neodpovídal cenovému vývoji ropy, což indikovalo snahu o udržení vysokých marží prodejců. Na základě provedeného šetření bylo dne 4.9.2002 vydáno první prvostupňové rozhodnutí; to bylo žalovaným z procesních důvodů (porušení procesních pravidel v otázce zpřístupňování obchodního tajemství) zrušeno. Následně bylo dne 6.10.2003 vydáno druhé prvostupňové rozhodnutí; i to bylo z procesních důvodů zrušeno (důvodem bylo nevypořádání se s otázkou procesního nástupnictví některých, v průběhu správního řízení zaniknuvších, právnických osob).

Z tohoto důvodu se proto prvostupňový orgán primárně zabýval otázkou procesního nástupnictví po společnostech Aral (I) a Agip Praha. Pokud jde o účastníky namítanou potřebu **vydání rozhodnutí ve věci procesního nástupnictví**, zde Úřad konstatoval, že ZOHS 2 otázky procesního nástupnictví neřeší a musí být proto postupováno dle obecné procesní normy (§ 21 odst. 8 ZOHS 2), kterou je zákon č.71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Stejně jako ZOHS 2 i správní řád vydání rozhodnutí o tom, s kým bude v řízení dále jednáno (v případě zániku právní subjektivity původního účastníka), nepředpokládá a zcela proto postačí procesního nástupce v tomto smyslu vyrozumět. V projednávané věci se tak stalo; společnosti Aral II a Agip Česká republika, s.r.o. byly o svém procesním nástupnictví vyrozuměny, byl jim sdělen dosavadní průběh správního řízení a okruh jeho účastníků. Pokud se v důsledku tohoto postupu cítí být někdo nesprávně označen za účastníka řízení, má dostatek právních prostředků k obraně (oprávnění podat rozklad proti meritornímu rozhodnutí, či následně správní žalobu proti rozhodnutí konečnému). K otázce **procesního nástupnictví společnosti Agip Česká republika, s.r.o.** (po zaniklé společnosti Agip Praha) Úřad konstatoval, že ke dni 15.10.2004 (tedy v době rozkladového řízení proti druhému prvostupňovému rozhodnutí) došlo k zániku původního účastníka řízení. Společnost Agip Praha, jejímž jediným společníkem byla společnost ENI International B.V., zanikla sloučením (tedy bez likvidace) se společností Agip Česká republika, s.r.o., členem koncernu, jejímž jediným společníkem do té doby byla. Současně pak došlo ke změně obchodního jména na „Agip Česká republika“. V době před sloučením i v době následující byly přitom obě společnosti kontrolovány shodným subjektem. Podstatné, dle názoru Úřadu, je, že tímto způsobem došlo k propojení do té doby samostatně provozovaných sítí čerpacích stanic (žádná navíc nebyla prodána třetímu subjektu), stejně jako

k přechodu pracovníků do nové společnosti. Zachována byla též personální kontinuita ve statutárních orgánech obou společností. Společnost Agip Česká republika, s.r.o. tedy plně převzala soubor věcných i osobních složek, jimiž se zaniklý AGIP Praha účastnil na podnikání v maloobchodním prodeji u čerpacích stanic a v tomto podnikání kontinuálně pod stejnou značkou (včetně strategie působení čerpacích stanic na trhu) dále na trhu soutěží. Dle názoru Úřadu si nastupující subjekt musel být též prokazatelně vědom faktu, že druhý (s ním slučovaný) subjekt byl předmětem šetření ze strany orgánu dohledu. Pokud jde dále o **procesní nástupnictví společnosti Aral (II)**, - jde o společnost Aral ČR, a.s., - ke dni 3.2.2002 (tedy opět v průběhu probíhajícího správního řízení) došlo ke sloučení společnosti Aral (I) se společností BP Czech Republic, a.s.; současně s tím došlo ke změně firmy na „Aral“ (II). Obě jmenované společnosti byly v té době kontrolovány jediným subjektem – společností BP Holdings International B.V., ta společnost Aral (II) kontroluje i nadále. Úřad zdůraznil, že provedenou transakcí převzal nový subjekt všechny čerpací stanice provozované společností Aral (I); osoby v představenstvu (a částečně též v dozorčí radě) zaniklé společnosti zastávají tyto funkce i ve společnosti Aral (II). Pracovníci zaniklé společnosti přešli (až na výjimky) na společnost BP ČR, s.r.o.; ta jejich prostřednictvím zajišťuje provoz převzatých čerpacích stanic. Lze tak, dle názoru prvostupňového orgánu, uzavřít, že Aral (II) plně převzal soubor věcných složek, jimiž se zaniklý Aral (I) účastnil na podnikání v maloobchodním prodeji u čerpacích stanic a k tomuto podnikání si zajistil soubor personálních složek, jejichž prostřednictvím realizoval zaniklý subjekt podnikání u čerpacích stanic Aral. V tomto podnikání nový subjekt kontinuálně (včetně strategie působení čerpacích stanic na trhu) dál pod stejnou značkou na trhu soutěží. I v tomto případě si právní nástupce musel být vědom existence probíhajícího správního řízení se společností Aral (I) a případných konsekvencí z něj plynoucích.

Pokud jde o charakteristiku účastníků řízení, ti působí na horizontální úrovni trhu ve velkoobchodním i maloobchodním prodeji pohonných hmot (dále též „PHM“) na čerpacích stanicích; jde přitom o nejvýznamnější soutěžitele. Provozování čerpacích stanic je součástí jejich hlavního předmětu podnikání. Úřadem přitom nebylo zjištěno jejich vzájemné kapitálové propojení.

Skutková zjištění obsahuje část odůvodnění nazvaná „zjištěné skutečnosti“. Prvostupňový orgán v úvodu této části odůvodnění především uvedl, na jaká skutková zjištění se zaměřil a jaká byla použita metodologie a pojmosloví. Sledované období bylo v případě automobilového benzínu N95 (dále též „N95“) období roku 2000, 2001 a měsíců květen až září 2002; v případě motorové nafty období roku 2000 a prvních osmi měsíců roku 2001. K **vývoji průměrných nákupních a prodejních cen motorové nafty a N95 u čerpacích stanic** Úřad uvedl, že v případě motorové nafty nebyly v letech 2000 – 2001 zjištěny žádné anomálie protisoutěžního charakteru. Uvedené platí i pro ceny N95 v roce 2000; Úřad se proto soustředil na zjištění cenového vývoje N95 v roce 2001. Zde především zjišťoval vývoj průměrných měsíčních prodejních cen, ve vazbě na vývoj průměrných nákladů na nákup této komodity. Poté, co konstatoval zjištěné údaje samostatně pro každého z účastníků,

provedl jejich shrnutí. Uvedl, že v měsících únoru až květnu u všech účastníků rostly jejich průměrné měsíční nákupní ceny, vývoj prodejních cen byl však odlišný. Až do konce tohoto měsíce se zvyšování nákupních cen zcela či odpovídajícím způsobem nepromítlo do cen prodejních. V důsledku popsaného vývoje byly v období leden až duben 2001 vykazovány průměrné měsíční hrubé marže jako kolísavé. Výrazná změna chování nastala u účastníků v měsíci červnu. Od tohoto měsíce (s výjimkou měsíce září – viz dále) všem účastníkům klesaly průměrné měsíční nákupní ceny; namísto odpovídajícího snížení prodejních cen však došlo ke zvýšení průměrných měsíčních prodejních cen. V měsíci červnu bylo přitom dosaženo nejvyšší průměrné měsíční prodejní ceny v roce 2001. V následujících měsících (červenec, srpen) již jednotlivé společnosti na další pokles nákupních cen zareagovaly, jejich snížení však bylo proporcionálně nižší. V měsíci září se průměrné měsíční nákupní ceny zvýšily, všichni účastníci ale (na rozdíl od obdobné situace v roce 2000) opět prodejní ceny snižovali. V měsíci říjnu se opakovala situace popsaná v období července až srpna; v měsíci listopadu došlo k vyššímu poklesu průměrných měsíčních prodejních cen (v souhrnu obou posledních měsíců však byla celková míra poklesu průměrných měsíčních prodejních cen nižší, než míra poklesu průměrných měsíčních nákupních cen). Úřad tedy konstatoval, že celková míra poklesu průměrných měsíčních prodejních cen N95 dosažená za období červen až listopad 2001 byla u všech účastníků řízení nižší, nežli celková míra poklesu průměrných měsíčních nákladů na nákup jednoho litru N95, dosažená ve stejném období daného roku. Tržnímu chování zúčastněných subjektů nasvědčovala až situace v posledním měsíci roku 2001. Na základě těchto skutkových zjištění Úřad uzavřel, že popsané chování účastníků řízení při úpravách prodejních cen N95 u čerpacích stanic vedlo k výraznému zvýšení hodnot jejich průměrných měsíčních hrubých marží v měsících červnu až listopadu 2001, přičemž tyto hodnoty převyšovaly i nejvyšší hodnoty průměrné měsíční marže dosažené v roce 2000. Taktéž průměrná roční hrubá marže dosažená účastníky v roce 2001 převýšila hodnoty průměrné hrubé roční marže dosažené v roce předchozím. Za účelem posouzení, kdy došlo u jednotlivých účastníků řízení ke zvýšení jejich prodejních cen, projevujícímu se výrazným zvýšením průměrné měsíční prodejní ceny v měsíci červnu roku 2001, a jaký vývoj bylo možné v uvedených dnech u nákupních cen očekávat, provedl Úřad též analýzu vývoje průměrných denních prodejních cen, ve vazbě na vývoj průměrných denních nákladů na nákup N95 v sítích čerpacích stanic účastníků, a to za období od 20.4.2001 (resp. 1.5.2001) do 30.6.2001. I zde byl především podán vývoj prodejních cen u jednotlivých společností. Na jeho základě prvostupňový orgán konstatoval, že první zvýšení prodejních cen proběhlo v období od 14. 5. do 17.5.2001; to bylo odůvodnitelné předcházejícím bezprostředním trendem vývoje průměrných denních nákupních cen (stejný trend byl i na komoditní burze v Rotterdamu). Ke druhému zvýšení došlo ve dnech 28.5. – 31.5.2001, kdy všichni účastníci zvýšili prodejní ceny N95 o přibližně 1,- Kč. Trend vývoje průměrných denních nákupních cen však v této době (obdobně jako vývoj cen na Rotterdamské burze) vykazoval trvale klesající charakter, a to až do konce měsíce června 2001. Z tohoto důvodu proto pro zvýšení prodejních cen na čerpacích stanicích nebyl, dle názoru prvostupňového orgánu, dán objektivní důvod. Od tohoto zvýšení, do konce

měsíce června 2001, účastníci řízení udržovali cenovou hladinu prodeje N95 na prakticky neměnné úrovni, tedy nezareagovali na pokles nákupních cen. Od měsíce července došlo ke snižování prodejních cen, ale jen v míře výrazně nižší, než by odpovídalo míře poklesu nákupních cen tohoto zboží. Shoda chování účastníků je zřejmá i v měsíci září, kdy došlo k ojedinělému nárůstu nákladů na nákup N95, přičemž žádný z nich na tuto skutečnost nezareagoval zvýšením svých prodejních cen (reakce byla opačná). Dle názoru Úřadu všechny společnosti tímto postupem usilovaly o zvýšení své průměrné měsíční hrubé marže z prodeje a o vylepšení či kompenzaci svých nepříznivých výsledků hospodaření z počátku roku 2001. Po skutkové stránce lze, ze shodného vyjádření jednotlivých účastníků, mít za prokázaný též fakt, že všichni byli schopni na svých čerpacích stanicích realizovat cenové změny prakticky kdykoli, byť šlo o poměrně složitý administrativně technický proces. Konečně pokud se týká prodejních cen N95 v roce 2002, zde nebyly Úřadem zjištěny anomálie zakládající podezření na vzájemně sladěný postup žalobců; v důsledku jejich konkurenčního chování již nebylo dosaženo takových marží jako v roce 2001. V odůvodnění je dále pojednáno o **vyjádření účastníků řízení k otázkám Úřadu**. Na otázku, proč v měsíci červnu přistoupili ke zvýšení prodejních cen, shodně odpověděli, že šlo o kompenzaci nepříznivých hospodářských výsledků z první poloviny roku. Důvod, proč se společnosti nepokusily získat konkurenční výhodu snížením prodejních cen (což by zřejmě přineslo větší výtoč paliva), vysvětlili shodně principem cenového následování, které by takový krok činilo neefektivním. K otázce Úřadu, jak mohli předpokládat, že i po zvýšení prodejních cen bude zboží (N95) nadále prodejné, účastníci odpověděli, že jistotu v tomto směru neměli; šlo o pokus, u kterého, pokud by ostatní společnosti neupravily taktéž ceny, by došlo k opětovnému snížení cen. Existenci nízké poptávky účastníci dále zodpověděli otázkou po důvodu nezvyšování prodejních cen v případě růstu cen, nákupních. Konečně k dotazu, jaké byly důvody plošného zvýšení cen uvedli jednotliví účastníci různé, vždy však ryze ekonomické důvody. Úřad se v odůvodnění svého rozhodnutí s těmito vyjádřeními zabýval, vyhodnotil je (viz str. 38 – 39), přičemž je neuznal za plausibilní s tím, že předmětné chování neodpovídá (i přes tato vysvětlení) tržním podmínkám. V rámci této části odůvodnění se Úřad vypořádal též s otázkou zjištěných **vzájemných kontaktů účastníků**. Ty proběhly, dle jeho názoru, především na půdě České asociace petrolejářského průmyslu a obchodu (dále jen „ČAPPO“), jejímiž členy všechny společnosti v rozhodné době byly. V rámci provedeného šetření byly úřadem zajištěny listinné podklady, přičemž některé z nich (konkrétně čtyři, v odůvodnění podrobně popsání) svědčí, dle názoru Úřadu, o tom, že v rámci ČAPPO docházelo prokazatelně k četným a vcelku pravidelným kontaktům mezi účastníky řízení (jejich zástupci či pracovníky), a to při nejrůznějších příležitostech. Podklady potvrzují, že jednání v rámci ČAPPO rovněž souvisela s cenami PHM. Obdobně je tomu i v případě konstatovaných výkazů ČAPPO, neboť jejich obsah i periodicitu nelze považovat za neškodnou a pro soutěž irelevantní výměnu informací. Tyto výkazy, dle názoru Úřadu, přispěly k odstranění či snížení nejistoty o budoucím chování nejvýznamnějších konkurentů na trhu. V této souvislosti prvostupňový orgán odmítl jako nedůvodné námítky, kterými bylo tvrzeno, že jednání ČAPPO časově nesouviselo se sledovaným obdobím a že v odůvodnění zmiňované výkazy nebyly aktuální a obsahovaly pouze agregované údaje (nemohly mít tedy vypovídací hodnotu pro případné jednání ve

shodě). Svůj odmítavý postoj Úřad v odůvodnění blíže odůvodnil (viz str. 48 – 49). Další vzájemné kontakty mezi účastníky Úřad dovodil v poskytování informací prostřednictvím tisku, ať již tištěném, či v elektronické podobě. V odůvodnění byly rozebrány jednotlivé případy vyjádření zástupců společností. Jakkoli nelze tato vyjádření považovat za zcela autentická, nezaznamenal Úřad v rámci monitorování tisku, že by společnosti informace o svých záměrech uveřejněné v tisku dementovaly či korigovaly; vyjádření jejich pracovníků přitom, dle názoru Úřadu, zvyšovala míru jistoty o záměrech společností ohledně úprav cen pohonných hmot a budoucím chování v tomto směru.

Dále se odůvodnění prvostupňového rozhodnutí zabývá otázkou vymezení relevantního trhu. Z hlediska **výrobního (věcného)** byl relevantní trh definován jako „trh automobilových benzínů dodávaných konečným spotřebitelům prostřednictvím čerpacích stanic“; Úřad při tomto vymezení vycházel z premisy, že jednotlivé pohonné hmoty (automobilový benzín, motorová nafta a LPG) nejsou vzájemně zastupitelné, byť je zastupitelnost myslitelná mezi jednotlivými typy automobilových benzínů. Po stránce **geografické** se jedná o trh celostátní. Důvodem je především zjištěná centralizace řízení, centralizovaně prováděné zásobování i cenová a obchodní strategie u všech účastníků. Rovněž nebylo zjištěno, že by se podmínky nabídky a poptávky po automobilových benzínech u čerpacích stanic na některé části území trvaleji odlišovaly do té míry, že by byly důvodem pro jiné geografické vymezení trhu, než je trh celostátní. Na tomto závěru nic nemění ani kolísavá úroveň cenové hladiny v různých lokalitách v průběhu roku (např. dálnice či příhraniční oblasti), neboť jde o běžné projevy daného trhu. Z hlediska **časového** je daný relevantní trh trhem trvalým. Pokud se týká **postavení jednotlivých účastníků na relevantním trhu**, na distribuční síti čerpacích stanic (neexistuje jejich oficiální evidence a Úřad proto vycházel z údajů ČAPPO pro rok 2000) se účastníci řízení podíleli cca 36,31% (od 2,44% do 17,89). Zbývající čerpací stanice (63,69%) provozovalo přibližně 338 subjektů. Na celkovém objemu automobilových benzínů dodaných prostřednictvím čerpacích stanic (ani zde neexistují přesné informace – jde pouze o kvalifikovaný odhad) se účastníci podílejí cca 45,65% (z toho 5 subjektů pod desetiprocentní hladinou, 1 subjekt nad úroveň 20%).

K charakteristice relevantního trhu Úřad uvedl, že účastníci správního řízení (s výjimkou společnosti BENZINA, a.s.) penetrují především poptávkově atraktivnější lokality, což jim umožňuje lepší diverzifikaci rizik hospodářské soutěže. Ostatní soutěžitelé se pohybují buď na lokálních trzích (drobní soutěžitelé), či na trhu celostátním, avšak s řídkou sítí čerpacích stanic. Tito soutěžitelé mohou jen obtížně ovlivňovat cenovou nabídku pohonných hmot na celostátní úrovni a uplatňovat konkurenční cenovou nabídku, neboť nemají možnost rozložit případná rizika soutěže na více čerpacích stanic; často též nemají takový přístup ke kapitálu, kterým by pokryli, byť krátkodobé, ztráty s riziky hospodářské soutěže spojené (drobní soutěžitelé). V lokalitách, kde jsou vystaveni konkurenci nejvýznamnějších distributorů pohonných hmot, se tak menší soutěžitelé nejčastěji svými cenami

přízpůsobují cenám těchto soutěžitelů. Výjimku představují pouze soutěžitelé, kteří prodej pohonných hmot v dané lokalitě nerealizují jako svou hlavní hospodářskou činnost (např. hypermarkety), i tito soutěžitelé jsou však schopni ovlivnit úroveň cen pohonných hmot jen v dané lokalitě, nikoli na celostátním trhu. Na celostátním trhu tak mezi sebou soutěží zejména významní distributoři pohonných hmot disponující sítěmi čerpacích stanic s celostátní působností a dostatečným přístupem ke kapitálu, což jim umožňuje nejen pořizovat čerpací stanice v poptávkově atraktivních lokalitách, ale i celkově lépe eliminovat rizika hospodářské soutěže. Úřad dále v této souvislosti uvedl, že na trhu nebyly zjištěny indicie o jednoznačné existenci takzvaného cenového lídra. Kromě výše uvedené charakteristiky je pro daný relevantní trh, dle názoru Úřadu, též typická vysoká cenová transparentnost, soutěžitelé používají propracované systémy cenového monitoringu (...). V této souvislosti prvostupňový orgán výslovně konstatoval, že „prováděním aktivního monitoringu cen konkurence účastníci řízení (významní soutěžitelé) uměle pro sebe zvyšují cenovou transparentnost na relevantním trhu. To zhoršuje podmínky pro jejich soutěž v ceně PHM, neboť jim to umožňuje provést okamžité vyrovnání cenového soutěžení a posunování soutěže do necenové roviny (...). V důsledku aktivního monitoringu prodejních cen konkurence mají prodejci možnost získat informace o snížení cen u konkurence podstatně dříve, než má významná část spotřebitelů možnost na toto snížení reagovat a změnit dodavatele PHM“. Další charakteristikou trhu je cyklické kolísání poptávky po pohonných hmotách (období motoristické sezóny a ostatní období); to však není natolik významné, aby vedlo k odlišnému časovému vymezení relevantního trhu. Významným atributem trhu je též značná homogenita nabízeného produktu (ta do značné míry existuje i mezi jednotlivými typy bezolovnatých benzínů) a spotřebitelé se proto rozhodují primárně dle prodejních cen. Pro charakteristiku trhu je významná též nízká cenová elasticita poptávky. Na základě uvedeného prvostupňový orgán konstatoval, že předmětný relevantní trh by se zdánlivě mohl jevit jako trh oligopolní, tomu však odporuje celá řada faktorů. Jde především o značný počet soutěžitelů na trhu se pohybujících, malou koncentrovanost trhu (nízká hodnota Herfindahl-Hirschmanova Indexu – dále jen „HHI“); souhrn podílů čtyř největších soutěžitelů na trhu trvaleji nedosahuje 40 % a existují též rozdíly v nákladech jednotlivých soutěžitelů. Konečně k otázce **dopadu chování účastníků na relevantní trh** prvostupňový orgán konstatoval, že účastníci řízení jsou na něm nejvýznamnějšími soutěžiteli (ovládají zhruba 64% relevantního trhu) a automobilové benzíny jsou, v rámci daného distribučního kanálu (čerpací stanice), citlivějším zbožím než motorová nafta (pro větší objem prodeje); N95 představuje zhruba 80% podílu na prodeji tohoto produktu. Posuzované jednání účastníků se projevilo ve skokovém a výrazném zvýšení průměrné hrubé marže v měsíci červnu 2001, umožněném zvýšením ceny N95, který přetrvával až do konce měsíce listopadu tohoto roku. Dle Úřadu lze tedy konstatovat, že jde o nejvýznamnějšího soutěžitele působícího na území celé republiky, jejichž chování se přízpůsobilo i ostatním soutěžitelům; jelikož nic nenasvědčuje závěru, že skladba prodeje pohonných hmot těchto soutěžitelů je odlišná od účastníků, lze uzavřít, že zvýšení cenové hladiny N95 se projevilo na zhruba 80% relevantního trhu.

Dále se prvostupňový orgán vypořádal s otázkou právního hodnocení chování účastníků. Zde především podal interpretaci ust. § 3 odst. 1 a 2 ZOHS 2 s tím, že mezi tímto ustanovením zakázané dohody narušující hospodářskou soutěž lze zahrnout i tzv. „jednání ve shodě“. V této souvislosti podrobně rozvedl, jaká jednání lze pod tento pojem podřadit s tím, že o případ tohoto jednání šlo i v dané věci, a to v jeho nejzávažnější formě – dohodě o určení cen. Tento závěr opřel především o zjištění, že k výraznému zvýšení prodejních cen N95 (na stejnou či blízkou úroveň) došlo v průběhu pouhých čtyř dnů, přičemž pro takový postup neexistoval (ve smyslu cen vstupů a očekávání cenového vývoje) žádný objektivní důvod. I v následujících měsících cenová politika všech účastníků neodpovídala vývoji nákupních cen. Ty vykazovaly trvalý a výrazný pokles, který se však neprojevil v odpovídajícím poklesu prodejních cen, jakkoli by postavení účastníků na trhu jejich individuální cenotvorbu v tomto smyslu umožňovalo. Úřad dále poukázal na zcela netypické chování všech zúčastněných v měsíci září 2001, kdy i přes výkyv nákupní ceny směrem nahoru pokračovalo snižování prodejních cen, což lze hodnotit jako nápadnou shodu v jejich chování. Popsané jednání účastníků je přitom zřetelně odlišné od předchozího období. Jak Úřad dále uvedl, existence shody v otázce prodejních cen N95 je patrná především z jednání společnosti Shell Czech Republic, a.s. (dále též „SHELL“), v rozhodnutí blíže popsaného, která provedla (bez testování reakce konkurence) plošné zvýšení cen, což nasvědčuje pro vysokou jistotu v tom, že tento krok nebude ekonomicky ztrátový. Ostatní společnosti (účastníci řízení) zareagovali stejně, přičemž lze vyloučit existenci nevědomého cenového paralelismu (neexistovaly pro něj vnější příčiny) a nemohlo se jednat ani o následování cenového lídra, neboť společnost SHELL toto postavení na trhu neměla a nebylo lze ji považovat ani za tzv. „barometrickou firmu“. Dle názoru Úřadu bylo toto počínání umožněno vzájemnými kontakty zúčastněných společností na půdě ČAPPO a dílem též informacemi sdělenými v médiích. Úřad tedy uzavřel, že účastníci řízení na převážné části relevantního trhu (kterou ostatně též v souhrnu zaujímají) vyloučili působení nedeformovaných ekonomických podmínek hospodářské soutěže a fakticky si tak na něm přestali konkurovat. Cenová soutěž by totiž negarantovala, či přímo zmařila dosažení jimi sledovaného záměru. Tato eliminace rizik hospodářské soutěže přinesla všem účastníkům prokazatelný ekonomický výnos (o jehož minimální kvantifikaci se Úřad taktéž pokusil). Dopad tohoto jednání na trh byl (s ohledem na jejich postavení na trhu) významný a projevil se zvýšením cenové hladiny N95 na minimálně 80% relevantního trhu. Předmětné počínání přitom není vysvětlitelné jinak, než předchozím vzájemným ovlivněním na základě předchozích kontaktů. Úřad tedy uzavřel, že na základě všech provedených zjištění je zřejmé, že účastníci porušili ust. § 3 odst. 1 ZOHS 2 tím, že ve vzájemné shodě určovali v období od 28.5.2001 do konce měsíce listopadu 2001 prodejní ceny N95 u svých čerpacích stanic a realizovali tak společný zájem zvýšit své průměrné měsíční hrubé marže z prodeje tohoto zboží. V této souvislosti též poznamenal, že toto jednání bylo zakázané a stejně sankcionované i dle úpravy ZOHS 1. Pokud jde o otázku zavinění, Úřad konstatoval, že shora popsaného protiprávního jednání se všechny společnosti dopustily v úmyslu přímém.

V části nazvané „Praxe v EU“ Úřad uvedl, že komunitární právo (čl. 81 odst. 1 Smlouvy ES) i na něj navazující rozhodovací praxe Evropské Komise a Evropského soudního dvora jednání ve shodě zakazuje; jako podstatné kritérium pro identifikaci tohoto jednání je přitom označována shoda, jakožto jediné přijatelné vysvětlení chování, bez existence tržně konformních alternativních vysvětlení. To považuje Úřad v daném případě za prokázané.

V další části odůvodnění se Úřad vypořádal s námitkami účastníků v průběhu správního řízení. K námitkám týkajícím se vymezení **relevantního trhu** po stránce výrokové se Úřad vypořádal jak s tvrzením, že měl být (na základě jeho rozhodovací praxe i rozhodovací činnosti komunitárních orgánů) pojat širěji, i s poukazem na závěry předloženého expertního posudku, který relevantní trh nezužoval jen na maloobchodní distribuční kanál (čerpací stanice). Ke geografickému vymezení relevantního trhu, kde byla namítána existence lokálních trhů, Úřad uvedl, že kolísání místních prodejních cen je běžným projevem trhu; poukázal též na existenci centralizace řízení a obchodních aktivit všech zúčastněných společností. Dále odmítl existenci časového rozlišení relevantního trhu na letní a zimní sezónu s tím, že pro takové rozdělení neexistuje dostatečná rozdílnost obou období. K námitkám týkajícím se **okruhu účastníků řízení** Úřad uvedl, že postavení jiných soutěžitelů na trhu, z hlediska jejich tržního podílu, či velikosti a kvality sítě čerpacích stanic a jejich lokalizace, není srovnatelné s postavením účastníků. Úřad se vypořádal dále s tvrzeními o **oligopolní povaze trhu** a s ním spojené možnosti **cenového následování**, jakožto typického projevu tohoto trhu. Zde zopakoval názor, že předmětný trh nemá povahu oligopolní, když účastníci nedisponují dostatečnou tržní silou, neboť nedosahují hranice 40% podílu na relevantním trhu (jako zdroj tohoto percentilu byl, bez dalšího, uveden webový odkaz „www.unf.edu“). Pro tento závěr svědčí též skutečnost, že hodnota HHI pro rok 2001 nepřesáhla tisíc bodů (bližší upřesnění nebylo uvedeno); na trhu se pohybuje též větší počet firem cenově reagujících na konkurenci a schopných ovlivňovat tržní cenu. Z uvedených důvodů nebyla tedy naplněna premisa předloženého expertního posudku Dr. Hlaváčka, předložená společností BENZINA, a.s. (dále též „BENZINA“); současně též empirické údaje, ze kterých posudek vychází, nedostačují pro vyvrácení závěrů, ke kterým Úřad dospěl. Nad tento rámec Úřad odmítl též námitky týkající se dostatečnosti časové řady empirických údajů, z nichž při rozhodování vycházel. Pokud jde dále o tvrzení účastníků, že **zvyšování prodejních cen bylo vyvoláno ztrátami v předcházejících měsících**, zde prvostupňový orgán konstatoval, že výchozí situace u jednotlivých společností byla rozdílná a k dosažení rentability by proto vedl vždy individuální postup. Cenová soutěž je na daném trhu možná, což připouštějí i sami účastníci, a to i fakticky, neboť na počátku roku 2001 se v tomto smyslu na trhu chovali. Dále se Úřad obsáhle vyjádřil k obsahu expertního posudku předloženého společností OMV Česká republika, s.r.o. (dále též „OMV“). K tvrzené oligopolní povaze trhu s pohonnými hmotami Úřad z pěti znaků, které (dle posudku) předmětný trh vykazuje, celkem čtyři znaky rozporoval a tyto závěry blíže odůvodnil. Oproti závěrům posudku tak především konstatoval, že spotřebitelé mohou ovlivňovat cenotvorbu, na trhu neexistují vysoké bariéry vstupu pro ostatní soutěžitele, neexistuje zde dostatečně agregovaná síla několika málo soutěžitelů, přičemž tito nejsou schopni

ovlivnit rovnovážnou cenu na trhu. Pro neexistenci oligopolní povahy trhu nelze proto aplikovat na chování účastníků některý z předpokládaných teoretických modelů oligopolů (opět podrobněji zdůvodněno). K obsahu zmiňovaného posudku Úřad dále uvedl, že jím předkládané testování trhu metodou „pokus-chyba“ vychází z předpokladu existence oligopolního trhu, ten však nebyl prokázán. Uvedené platí i pro předkládanou možnost, že daný relevantní trh je trhem s barometrickou firmou. Dále Úřad odmítl možnost, že společnost SHELL je v postavení cenového lídra i mimo dominantní postavení s tím, že je zcela evidentní, že se v této pozici nenachází. K výhradám posudku, poukazujícím na skutečnost, že z pouhého rozboru vývoje nákupních a prodejních cen nelze prokázat, zda šlo mezi účastníky o nedovolené jednání ve shodě, Úřad (bez dalšího) uvedl, že nešlo o jediné kritérium. Konečně k posudkem předkládaným alternativním vysvětlením chování účastníků úřad uvedl, že tato vysvětlení považuje za vyloučená, neboť předmětný trh nemá oligopolní povahu (nelze uvažovat o cenovém lídrovi či barometrické firmě) a současně tichou koluzi bez výměny informací vylučují prokázané kontakty účastníků řízení (jak byly popsány výše). K obsahu **dalších posudků a analýz předložených účastníky řízení** (viz str. 74 rozhodnutí) Úřad uvedl totéž, co bylo již konstatováno v případě expertního posudku Dr. Hlaváčka.

Pokud jde dále o námítky účastníků k analýzám jejich chování, Úřad odmítl tvrzení o **nereprezentativnosti sledovaného období** s tím, že sledování delšího období by nemělo smysl. Poukázal přitom na časté změny, ke kterým na daném trhu dochází s tím, že delší období by bylo již stíženo změnou kvality soutěžního prostředí. Úřad dále nepřisvědčil námitce, dle které bylo **sledování vývoje denních průměrných nákupních a prodejních cen (a i jejich následná analýza) příliš krátké, neboť delší období by umožnilo zaznamenat i pokusy o iniciaci cenové hladiny** (tedy tržní chování) s tím, že pro potřeby dokazování postačil jen sledovaný časový úsek, protože šlo o velmi atypické chování všech zúčastněných subjektů. Neobstálo taktéž tvrzení účastníků o **příliš hrubém měřítku pro posouzení vývoje cenových hladin**. Zde Úřad konstatoval, že zjištění přesného okamžiku, kdy k cenové změně došlo, není samo o sobě podstatné, neboť jde jen o završení určitého rozhodovacího procesu. Za důvodné Úřad neshledal taktéž tvrzení o **nezohlednění lokálního vývoje cenových hladin** (které se mohly vzájemně kompenzovat a v celostátním měřítku se tak neprojevit) s tím, že ani tato možnost nevyvrací zjištěnou koordinaci účastníků na celostátní úrovni. Dále se úřad vypořádal s námitkou, dle které **neexistuje pevné pravidlo, že prodejní ceny mají tendenci kopírovat ceny nákupní**, neboť existuje-li tlak na zvýšení marží, coby kompenzaci předchozích nižších zisků, nemůže se takové pravidlo uplatnit; účastníci proto navrhli provést analýzu takových období. Jak Úřad uvedl, takovou zákonitost v průběhu řízení nekonstatoval, provedl jen porovnání zjištěných údajů, přičemž specifičnost posuzovaného období konstatovali ostatně i sami účastníci. V namítaném **nedostatku podkladů pro závěr o jednání ve shodě** Úřad odkázal na předcházející část odůvodnění. Pokud jde dále o tvrzení společnosti OMV, že **ke zvýšení prodejních cen přistoupila jako poslední ze zúčastněných společností a následovala tak pouze**

jejich chování, zde úřad konstatoval, že nejde o důkaz o neexistenci jednání ve shodě. Jmenovaná společnost si neověřila, zda by setrvání na původních cenách pro ni bylo ekonomicky výhodné (ke zvýšení její průměrné marže by přitom došlo – v meziročním porovnání – i bez zvýšení cen). Za nadbytečné označil prvostupňový orgán též **navrhované výsledky zástupců ČAPPO**, což podrobněji zdůvodnil. Úřad konečně nepřijal návrh společnosti ConocoPhillips Czech Republic, s.r.o. (dále jen „ConocoPhillips“), **nařídil ústní jednání a na něm provést ukázkou monitorovacího systému „LOPS“** s tím, že s principem jeho fungování byl již seznámen; tato společnost navíc zvolila stejnou cenovou strategii jako ostatní účastníci.

Velmi obsáhle se prvostupňový orgán vyjádřil též k jednotlivým stanoviskům účastníků k podkladům pro rozhodnutí. K námitkám týkajícím se **znepřístupnění podstatných částí správního spisu** prvostupňový orgán uvedl, že jde o postup souladný s požadavky odůvodnění „rozhodnutí druhostupňového orgánu ze dne 4.9.2002“ a s judikaturou Evropského soudu první instance k této otázce. Za zcela nedůvodné označil Úřad dále tvrzení týkající se **neadekvátnosti termínů určených k provedení procesních úkonů účastníků řízení** (tedy neposkytnutí součinnosti ve smyslu § 3 odst. 2 správního řádu) s tím, že Úřad naopak účastníkům vycházel v tomto směru vstříc, což doložil příklady. Dále Úřad nepřiznal důvodnost tvrzení, že **po zrušení předcházejícího prvostupňového rozhodnutí nebylo prakticky provedeno nové právní hodnocení věci** (vyjma otázky okruhu účastníků řízení); zde odkázal na příslušné části odůvodnění tohoto rozhodnutí. Odkazem na odůvodnění druhého druhostupňového rozhodnutí se Úřad vypořádal též s námitkou poukazující na **absenci procesního rozhodnutí ve věci procesního nástupnictví některých účastníků**. Pokud jde o **návrhy na doplnění dokazování** vypracováním znaleckého posudku k posouzení povahy relevantního trhu, provedením výsledku konkrétních osob (hlavně zástupců ČAPPO), analýzou denních nákupních a prodejních cen v rozhodném období, ve spojení s identifikací rozmístění čerpacích stanic a předvedením systému LOPS, tyto důkazy označil Úřad za nadbytečné s tím, že vše podstatné z hlediska skutkového stavu věci bylo již uvedeno v části tohoto odůvodnění, týkající se námitek účastníků k analýzám jejich chování. Dále se Úřad zabýval tvrzením, že **v řízení nebylo zachováno právo účastníků na ochranu jejich práv ve smyslu Evropské legislativy** (na kterou se i sám Úřad opakovaně odvolával). Konkrétně šlo o požadavek na seznámení se s tím, jaké rozhodnutí se správní orgán chystá vydat (v rámci postupu ve smyslu § 33 odst. 2 správního řádu) a dále o poskytnutí minimálně čtyřtýdenní lhůty k seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Jak Úřad uvedl, § 33 odst. 2 správního řádu správnímu orgánu nic ve smyslu těchto námitek neukládá; takový postup není, dle jeho názoru, možný ani z logiky věci, neboť teprve na základě konečných vyjádření a stanovisek účastníků si správní orgán může na věc vytvořit konečný názor. Úřad dále odmítl nesouhlas účastníků **se separovaně prováděnými ústními jednáními s jednotlivými účastníky řízení**, v jejichž důsledku mělo dojít k omezení procesních práv ostatních účastníků. Zde odkázal na ust. § 21 odst. 7 ZOHS 2, dle kterého je takový postup možný, přičemž jde, ve vztahu ke správnímu řádu, o *lex specialis*. Konečně pokud se týká namítaného **nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí**, zde Úřad konstatoval, že lhůta vyplývající z ust. § 49 správního řádu nebyla překročena,

neboť je nutno ji počítat od okamžiku vrácení věci zpět prvostupňovému orgánu, nikoli od vydání zrušujícího druhostupňového rozhodnutí (zde druhého druhostupňového rozhodnutí).

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti tedy prvostupňový orgán **shrnul**, že v předcházejícím správním řízení bylo prokázáno naplnění pojmových znaků skutkové podstaty jednání ve vzájemné shodě, ve smyslu § 3 odst. 1 ZOHS 1, 2. Bylo zjištěno výrazně podobné chování účastníků řízení při určování cen N95, přičemž pro toto chování neexistovalo na trhu žádné objektivní a přijatelné vysvětlení než to, že k němu došlo v souvislosti s předchozími vzájemnými kontakty účastníků řízení. Nad rámec předvídaný zákonem i judikaturou byly přitom prokázány i další skutečnosti, uzavírající okruh důkazů, vedoucích k prokázání skutečného stavu věci. V této souvislosti přitom zdůraznil skutečnost, že ve věci byly prokázány kontakty mezi účastníky řízení, a to i v oblasti cen automobilových benzínů.

Ve zbytku odůvodnění se prvostupňový orgán zaměřil na **odůvodnění výše pokuty**. Uvedl, že přihlédl ke všem kritériím uvedeným v ust. § 22 odst. 2 ZOHS 2, i k dalším relevantním okolnostem. Jednotlivá kritéria jsou v této části odůvodnění podrobně rozebrána. Na základě rozboru všech těchto kritérií prvostupňový orgán uzavřel, že zjištěné porušení zákona lze hodnotit jako zvláště závažné. Ve zbytku této části odůvodnění se pak vypořádal s výší pokut ukládaných jednotlivým účastníkům.

DRUHOSTUPŇOVÉ ROZHODNUTÍ

Rozhodnutím žalovaného, jak je označeno ve výroku II. tohoto rozsudku, bylo prvostupňové rozhodnutí ve výroku I. změněno tak, že použitý výraz „do konce měsíce listopadu roku 2001“ byl nahrazen výrazem „do 30.11.2001“; ve zbytku je změněný výrok zcela identický s výrokiem prvostupňového rozhodnutí. Pokud jde o výrok II. prvostupňového rozhodnutí, ten zůstal rozhodnutím žalovaného nezměněn.

Pokud jde o odůvodnění tohoto rozhodnutí, žalovaný především stručně shrnul dosavadní průběh správního řízení. Po věcné stránce se dále zabýval námitkami týkajícími se způsobu vymezení relevantního trhu. Po stránce **výrobové** odmítl názor, že trh měl být pojat širěji, jako trh pohonných hmot, neboť, dle jeho názoru, pro spotřebitele nejsou jednotlivé druhy pohonných hmot zaměnitelné, a to ani z pohledu cenového. Konkrétní dopady byly zjištěny právě na trhu automobilových benzínů a lze proto konstatovat, že relevantní trh byl prvostupňovým orgánem správně vymezen, a to i s ohledem na fakt, že N95 představuje největší objem jeho spotřeby. Ke **geografickému** vymezení relevantního trhu uvedl, že všichni účastníci působí na celém území ČR, přičemž centralizované je nejen jejich řízení, ale i obchodní politika. Namítané lokální rozdíly jsou pouze dočasné, přičemž nabídka a poptávka po N95 je na celém území ČR dostatečně homogenní. K vymezení **časovému** žalovaný odkázal na závěry prvostupňového rozhodnutí, přičemž zdůraznil,

že sezónní odlišnosti jsou představovány pravidelnými cykly, které nesplňují základní podmínku nahodilosti dodávek zboží – jde tedy o trh trvalý.

K účastníky rozporované charakteristice relevantního trhu žalovaný poukázal především na skutečnost, že i přes vysoký počet soutěžitelů pohybujících se na daném relevantním trhu provozuje většina z nich pouze jednu až čtyři čerpací stanice. Zbývající soutěžitelé působící na nikoli lokální úrovni, nepokrývají svými provozovny celé území ČR a penetrují převážně méně poptávkově atraktivní lokality. Tito soutěžitelé tak, dle názoru žalovaného, nejsou schopni výrazněji zasáhnout do hospodářské soutěže na celostátním trhu. Mohou jen velmi obtížně ovlivnit cenovou hladinu pohonných hmot na celostátní úrovni a uplatňovat konkurenční cenovou nabídku pohonných hmot. Na celostátním trhu proto mezi sebou soutěží zejména největší distributoři pohonných hmot, disponující sítěmi čerpacích stanic s celostátní působností. Rovněž lze konstatovat, že na tomto trhu nebyly zjištěny indicie nasvědčující existenci takzvaného cenového lídra, jehož chování se ostatní soutěžitelé přizpůsobují. Další charakteristikou předmětného relevantního trhu je vyšší míra transparentnosti, která umožňuje soutěžitelům efektivně monitorovat cenovou politiku jejich konkurence; i přesto je poptávka závislá především na prodejní ceně (nabízené zboží – N95 – je homogenním produktem). Prvostupňový orgán tedy správně dovodil, že v daném případě **nejde o oligopolní trh**, neboť zde působí velký počet soutěžitelů, podíl čtyř nejvýznamnějších soutěžitelů na trhu není trvale vyšší jak 40% a prokázána byla též nízká hodnota HHI (žalovaný jeho hodnotu neuvedl, odkázal jen na předchozí správní řízení). Dále v této souvislosti žalovaný konstatoval, že přezkoumány byly též předložené posudky. Ty však byly „založeny čistě na teoretických modelech za použití takzvané teorie her a závěry v nich obsažené nelze vztáhnout na relevantní trh, protože nenabízí predikce cen takového stupně, který by byl použitelný pro tvůrce cenové politiky. Poznatky zjištěné na základě použitých modelů, jako např. základní Cournotova teorie, jsou přílišným zjednodušením skutečnosti (...) Ohledně v posudcích tvrzené neexistence takzvaných plus faktorů poukazují na skutečnost, že tyto plusové faktory prokazující existenci kartelové dohody jsou představovány setkáními účastníků řízení v rámci ČAPPO“. V podrobnostech k této otázce odkázal žalovaný na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, str. 54 – 58.

Pokud jde dále o rozklady rozporovanou existenci jednání ve shodě, žalovaný konstatoval, že dohody soutěžitelů (včetně jednání ve shodě), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, jsou, není-li stanoveno jinak, zakázané a neplatné. Pojmové znaky jednání ve shodě jsou podány v rozhodnutí Evropského soudního dvora č. 48/69 *Imperial Chemical Industries Limited v Komise* (ECR 1972 s. 619). V daném případě byla existence těchto znaků prokázána. Je tak především zřejmé, že mezi účastníky došlo ke **kooperaci (koordinaci) chování, která nahradila jejich nezávislé jednání**. Pro tento závěr svědčí fakt, že ke zvýšení prodejních cen N95 došlo v průběhu čtyř dnů, a to vždy o prakticky stejnou částku tak, že výsledné prodejní ceny byly prakticky totožné. Tato změna byla provedena u 75 – 100% čerpacích stanic účastníků – šlo o rozsáhlou akci (nikoli náhodnou reakci na tržní situaci). Podstatné přitom je, že pro takový postup neexistoval na trhu objektivní

důvod, neboť vývoj prodejních cen v rozhodném období nekorespondoval s vývojem cen nákupních, představujících rozhodující složku pořizovací ceny N95 (v této souvislosti žalovaný popsal cenový vývoj shodně jako v případě prvostupňového rozhodnutí). Za prokázaný považuje žalovaný i další pojmový znak, kterým je **odstranění pochybností o budoucím chování konkurence**. Zde žalovaný vychází z premisy, že aby zvýšení prodejních cen splnilo účastníky řízení namítaný záměr kompenzovat ztráty z období prvních měsíců roku 2001, museli si být účastníci řízení vědomi toho, že konkurenti setrvají na vyšší cenové hladině po určité delší časové období. Jistota z „nereakce“ konkurence na zvýšení ceny přitom byla nezpochybnitelně vysoká. Jednotlivé společnosti se nechovaly jako konkurující si soutěžitelé, neboť i přes pokles své výtoče udržovaly všechny zvýšené ceny. V důsledku nižšího objemu prodeje N95 nedošlo ke snížení tržby – naopak vyšší tržby účastníci řízení docílili vyšší cenovou hladinou tohoto zboží. Důkazem jistoty o budoucím chování konkurence je, dle názoru žalovaného, především počínání společnosti SHELL, která dne 28.5.2001 centralizovaně provedla u svých čerpacích stanic zvýšení prodejních cen N95 o zhruba 1,- Kč/litr, a to (expressis verbis) bez ohledu na aktuální ceny konkurence. O cenové hladině konkurence mělo být centrum vyrozuměno až po 52 hodinách, což je doba několikanásobně delší, než obvykle postačí k otestování reakce trhu. Pokud by ostatní společnosti taktéž nepřistoupily na toto navýšení prodejních cen, společnost SHELL by tímto postupem utrpěla významné ekonomické ztráty. V této souvislosti vyloučil žalovaný možnost jednání na principu nevědomého paralelismu s tím, že pro něj neexistovala objektivní příčina. Konstatoval dále, že tímto způsobem (jednáním ve vzájemné shodě) účastníci řízení dosáhli potřebného záměru zvýšení svých výnosů tím, že na převážné části relevantního trhu (75 – 100% jejich čerpacích stanic) během 15 – 17 hodin respektive do zhruba 36 hodin zvýšili své prodejní ceny o zhruba 1,- Kč/litr benzínu N95 a vzájemně tak vyloučili působení konkurenčního prostředí. Za prokázaný považuje žalovaný konečně též poslední pojmový znak jednání ve shodě, a sice **existenci kontaktů mezi účastníky**. K účastníky namítané časové nesouvislosti mezi zajištěnými důkazy a shodným jednáním účastníků, žalovaný uvedl, že jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě lze prokázat za předpokladu, že podmínky na relevantním trhu nejsou výsledkem volné soutěže a mezi stranami lze sledovat kontakty, i kdyby přímé důkazy svědčící o přímých kontaktech nebyly. Jakkoli koncept jednání ve shodě předpokládá kontakty mezi soutěžiteli, jestliže je jednání soutěžitelů zjevně takové, že může být pouze výsledkem jejich sladění, lze dovodit, že takové kontakty se udály, ačkoli důkazy o tom byly minimální (v tomto směru odkázal žalovaný na rozhodovací praxi Evropského soudního dvora). Uvedl dále, že důkazy o kontaktech a výměnách informací mezi účastníky existují, přičemž odkázal na závěry uvedené v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Za zásadní přitom považuje kontakty účastníků na půdě ČAPPO a jejich některá tisková prohlášení; i o této otázce je v odůvodnění podrobněji pojednáno. Žalovaný zmínil taktéž jeden z důkazů předložených *cum annexis* k rozkladu společnosti SHELL, konkrétně přílohu č. 4 označenou jako „Informační systém MPO a ČAPPO“.

V odůvodnění se žalovaný vypořádal též s rozkladovými námítkami procesního charakteru. K rozporované otázce **procesního nástupnictví společnosti AGIP Česká republika, s.r.o. a ARAL ČR (II)** žalovaný uvedl, že pokud jde o samostatnou cesi, prvostupňový orgán se s touto otázkou vypořádal plně v intencích předcházejícího druhého druhostupňového rozhodnutí, na něž i on sám v podrobnostech odkázal. K otázce vyrozumění o procesním nástupnictví žalovaný uvedl, že v této otázce vychází ze stejného právního názoru jako prvostupňový orgán a jeho postup proto považuje za zcela odpovídající. K namítanému omezení práva **nahlížení do správního spisu (§ 23 odst. 1 správního řádu) a práva na seznámení se s podklady pro rozhodnutí (§ 33 odst. 2 správního řádu)** žalovaný uvedl, že při požadavku na nahlížení do spisu je na straně jedné nutno zohlednit výlučné právo podnikatelů nakládat se svým obchodním tajemstvím (tedy se skutečnostmi, které on sám pod tuto kategorií subsumuje), jak mu to umožňuje § 17 obchodního zákoníku, na straně druhé pak právo účastníků správního řízení seznámit se s podklady pro rozhodnutí (§ 23 odst. 1, § 33 odst. 2 správního řádu). Dle rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30.8.1999, č.j. 2 A 4/99-46 představuje odepření nahlédnutí do spisu či jeho části účastníkovi řízení jen s odůvodněním, že toto obsahuje obchodní tajemství, výrazné omezení možnosti obrany vůči postupům a rozhodnutím správního orgánu. Dle názoru žalovaného však závěry tohoto rozsudku nelze vykládat natolik extenzivně, že by správní orgán byl povinen účastníkům řízení při nahlížení do spisu zpřístupnit vždy a všechny údaje označené jinými subjekty za obchodní tajemství. Při posuzování dané problematiky je proto nutné vždy individuálně zohlednit jak soukromoprávní zájem na ochraně obchodního tajemství, tak zájem veřejnoprávní, kterým je právo účastníků správního řízení se účinně hájit. Prvostupňový orgán provedl seznámení účastníků řízení s významnými důkazy prokazujícími jednání ve vzájemné shodě, a to tak, že každý účastník byl seznámen s kompletními bilancemi vývoje jejich chování při úpravách prodejních cen u čerpacích stanic, zpracovanými Úřadem z jeho podkladů, včetně vývoje nákupních cen a marže na jednotku zboží, i se svým podílem na relevantním trhu. Takový postup žalovaný shledal za dostačující pro zajištění účinné ochrany práv účastníků řízení. Namítali-li dále někteří účastníci žalovaného, o nátlak, ale o snahu Úřadu zpřístupnit účastníkům řízení maximální rozsah zjištěných skutečností. K další namítané nezákonnosti – **separovanému ústnímu jednání s jednotlivými účastníky**, žalovaný uvedl, že takový postup je odůvodnitelný s ohledem na ochranu obchodního tajemství, jež bylo součástí vyjádření v rámci těchto procesních úkonů. Procesní práva účastníků řízení účinně se ve správním řízení hájit však zůstala zachována, neboť o každém jednání byl pořízen zápis, který byl po zajištění ochrany obchodního tajemství ostatním účastníkům řízení ve spise zpřístupněn. Účastníci řízení měli tedy právo seznámit se se skutečnostmi, jež byly předmětem daného ústního jednání a podat proti jeho obsahu námítky a připomínky a bylo jim též umožněno vyjádřit se ke všem skutečnostem, jež byly jejich předmětem; svého práva nahlížet do spisu ve smyslu § 23 správního řádu ostatně opakovaně využili. Pokud jde dále o prvostupňovým orgánem neakceptované **návrhy na doplnění dokazování**, žalovaný tyto jednotlivé důkazní návrhy vyjmenoval. Uvedl přitom, že podstata zkoumaného jednání byla nepochybně prokázána doposud provedenými důkazy, přičemž nové důkazy by nepřinesly jiná zjištění. Jde vesměs

o důkazy ve správním řízení již provedené (vyjádření členů statutárních orgánů v písemné i ústní formě, vyjádření pracovníků ČAPPO), či skutečnosti Úřadu známé (výsledky nájemců čerpacích stanic k provádění cenových změn a monitoringu, zkoumání systému LOPS, charakteristika relevantního trhu). Vyhovění důkazním návrhům by tak nebylo v souladu s principy hospodárnosti a rychlosti správního řízení. Žalovaný dále zdůraznil, že jakkoli mají účastníci řízení právo navrhopvat na podporu svých tvrzení důkazy (§ 33 odst. 1 a 2 správního řádu), nepředstavuje to pro správní orgán povinnost všechny navrhované důkazy provést, má-li skutkový stav za dostatečně prokázaný a uvede-li současně důvody, pro které důkazní návrhy neakceptoval, v odůvodnění svého rozhodnutí. Této své povinnosti prvostupňový orgán dostal. Žalovaný se dále vypořádal s tvrzením o **nedodržení lhůt pro vydání rozhodnutí**. Uvedl, že lhůty vyplývající z ust. § 49 odst. 2 správního řádu mají toliko pořádkový charakter a jejich nedodržení není proto spojeno s žádnými procesními následky (vyjma možného postupu dle § 50 správního řádu). S ohledem na mimořádnou složitost věci byly lhůty pro vydání rozhodnutí opakovaně prodlužovány; v těchto intencích pak bylo rozhodováno. Nezákonnost žalovaný neshledal ani v **nenañíženém ústním jednání**, kterého se někteří účastníci v řízení před prvostupňovým orgánem dožadovali. Uvedl, že v souladu s ust. § 21 odst. 7 ZOHS 2, bylo pouze na prvostupňovém orgánu, zda ústní jednání nařídí či nikoli. Naznal-li, že by ústní jednání nepřineslo žádné relevantní skutkové okolnosti, nebyl důvod ústní jednání nařizovat (tento postup je souladný i s ust. § 33 odst. 2 správního řádu). K rozporované **aplikovatelnosti ZOHS 1 na část posuzovaného jednání** žalovaný uvedl, že zákaz dohod obsahujících ujednání o přímém či nepřímém určení cen byl v ZOHS 1 upraven shodně se současnou úpravou. Jelikož ZOHS 2 neumožňuje sankcionovat jednání, která proběhla před jeho účinností, prvostupňový orgán správně deklaroval u předmětného pokračujícího správního deliktu porušení jak ZOHS 1 (období do 30.6.2001) tak i ZOHS 2 (období od 1.7.2001) s tím, že sankce byla ukládána pouze za období spadající do účinnosti ZOHS 2. Žalovaný odmítl též námitky týkající se **nedostatečného vymezení skutku dle ust. § 3 odst. 1 ZOHS 1,2**, které mělo vést k nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí. Dle názoru žalovaného pro deklaraci porušení zákona uzavřením zakázané dohody narušující hospodářskou soutěž je nezbytné splnit zákonné podmínky dané ust. § 3 odst. 1 ZOHS, jako generální klausulí dohod narušujících soutěž. Ustanovení § 3 odst. 2 zákona uvádí pouze demonstrativní výčet zakázaných dohod, jež však vždy musí splňovat zákonné znaky dohod narušujících soutěž, vymezených v § 3 odst. 1 ZOHS. Jestliže tedy prvostupňový orgán v napadeném rozhodnutí deklaroval porušení § 3 odst. 1 ZOHS 1,2, bez odkazu na konkrétní písmeno odst. 2 téhož ustanovení, o procesní pochybení se nejedná. Jako důvodné žalovaný konečně neshledal ani námitky vztahující se k **vymezení okruhu účastníků řízení**. Stran námitek, jimiž bylo poukazováno na fakt, že i jiní soutěžitelé jsou schopni relevantně zasáhnout do hospodářské soutěže na celostátním relevantním trhu (a měli být proto taktéž účastníky daného správního řízení), žalovaný ve stručnosti zopakoval kritéria, která prvostupňový orgán zohlednil při svém rozhodování o této otázce; tato kritéria a jejich zhodnocení shledal jako správná.

Pokud jde dále o rozkladové námitky vztahující se k **výši ukládaných pokut**, žalovaný, ve shodě s prvostupňovým orgánem, konstatoval, že zde existovaly podmínky pro uložení pokut; správná byla též použítá kritéria pro úvahy o výši pokuty, o nichž bylo též odpovídajícím způsobem uváženo (v odůvodnění žalovaný o těchto otázkách pojednal podrobněji). K samotné výši pokut žalovaný konstatoval, že ty nelze považovat za neoprávněné ani z pohledu obdobných případů, v nichž bylo orgánem dohledu dosud rozhodováno, ani z pohledu výše čistého obratu účastníků dosaženého za minulý rok. Zdůraznil dále, že pokud jde o délku deliktního jednání, sankcionována byla pouze ta část, která spadá do účinnosti ZOHS 2. Shodně jako prvostupňový orgán dospěl též k závěru, že účastníci jednali v úmyslu přímém a že též nedošlo k promlčení práva pokuty uložit (v odůvodnění opět podrobněji rozvedeno). Uzavřel tedy, že postup prvostupňového orgánu považuje za souladný s pravidly logického uvažování, když předpoklady takového úsudku byly zjištěny zákonným procesním postupem.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti tedy žalovaný konstatoval, že věc byla prvostupňovým orgánem posouzena po věcné i skutkové stránce odpovídajícím způsobem; provedená změna prvostupňového rozhodnutí se týkala toliko upřesnění (respektive odstranění možných pochybností) v otázce časového vymezení deliktního jednání.

Jak již bylo výše uvedeno, rozhodnutí žalovaného, i jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí, napadli všichni účastníci správního řízení u zdejšího soudu samostatnými žalobami. S ohledem na mimořádnou obsáhlost všech žalob a množství uplatněných námitek budou jednotlivé stížní body u každého ze žalobců rozčleněny na námítky procesní a meritorní; všechny procesní námítky budou vedeny v jednotné číselné řadě (bez ohledu na to, ve které žalobě byly uplatněny), přičemž ve smyslu tohoto rozdělení o nich bude v rámci následujícího právního hodnocení věci pojednáno.

ŽALOBA SPOLEČNOSTI OMV

A. Procesní vady

1. Nenařízení ústního jednání (§ 21 ZOHS 7).

Dle názoru žalobce byl postup prvostupňového orgánu, který odmítl nařídit ústní jednání ve věci, porušením jeho práva na účinnou obhajobu (body 12c a 41d žaloby). Odkazoval-li se správní orgán v tomto postupu na ochranu obchodního tajemství (a jednal-li proto s jednotlivými účastníky separátně), nemá takový postup oporu v zákoně – viz § 21 správního řádu (bod 41c žaloby).

2. Nedostatečně (nesprávně) zjištěný skutkový stav věci (§ 3 odst. 4 správního řádu)

Tato žalobní námitka (uplatněná v obecné rovině v bodech 12e a 41e¹ žaloby) spatřuje nezákonnost v tom, že ve věci nebyl proveden důkaz znaleckým posudkem (bod 25 žaloby) – blíže viz žalobní bod A.6., jak bude popsán dále. Poukazuje dále na Fakt, že nebyl podán důkaz o tom, že by na jednání ČAPPO v rozhodném období došlo k jednání o cenách pohonných hmot nebo o cenové politice jednotlivých účastníků trhu. Naopak důkazy svědčící o opaku byly správním orgánem ignorovány či bylo odmítáno jejich provedení (žalobní bod 32b).

3. Odepření práva nahlížet do správního spisu (§ 3 odst. 2, § 23 odst. 1 a 3, § 33 odst. 2 správního řádu a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod)

Dle názoru žalobců jim ze strany prvostupňového orgánu bylo bezdůvodně odepíráno, s odkazem na ochranu obchodního tajemství, nahlížet do správního spisu. Z tohoto důvodu se nemohli kvalifikovaně vyjádřit ke všem podkladům pro rozhodnutí (žalobní body 12f a 41a). V této souvislosti žalobci poukázali na skutečnost, že prvostupňový orgán při rozhodování vycházel i z mimoprocenálních zjištění, které účastníci z tohoto důvodu neměli možnost jakkoli verifikovat (žalobní body 12f a 41b²).

4. Opakované nevyrozumění o nařízeném jednání s jinými účastníky (§ 21 správního řádu)

Dle názoru žalobce jde o další porušení jeho práva na účinnou obhajobu; bližší skutkové okolnosti nejsou v tomto žalobním bodu (12g) uvedeny.

5. Nedostatky v dokazování (§ 34 odst. 5 správního řádu)

Žalobce uvedl, že v rámci opakovaného řízení před prvostupňovým orgánem nebylo nikterak doplněno dokazování, přičemž současně byly ignorovány důkazy svědčící ve prospěch účastníků (bod 12h žaloby).

6. Nezádání znaleckého posudku (§ 36 správního řádu).

Tato námitka (v obecné rovině uvedená pod bodem 12ch žaloby) směřuje k posouzení, zda má daný relevantní trh oligopolní charakter; prvostupňový orgán odmítl závěry předložených expertních posudků, ze kterých bylo možné tento charakter trhu dovodit, sám však, ani přes žádosti účastníků řízení, zadání jiného znaleckého posudku k posouzení této otázky nezadal (bod 25 žaloby).

¹ V bližším se odkazuje na obsah podaného rozkladu.

² Tento stížní bod není blíže konkretizován, odkazuje se opět na obsah podaného rozkladu.

7.) Nepřezkoumatelnost rozhodnutí (§ 47 odst. 3 správního řádu)

Nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí (potažmo rozhodnutí žalovaného) je žalobou spojována především s absencí **úvah, kterými byl správní orgán při hodnocení věci veden**. Zde je prvostupňovému orgánu především vytýkáno, že se nevypořádal s námitkami žalobce týkajícími se rozporu závěrů správního orgánu s evropskou rozhodovací praxí při vymezení relevantního trhu a nezohlednění takzvané „zaměnitelnosti z hlediska nabídky“ (body 18 a 19 žaloby). Dále jsou prvostupňovým rozhodnutím pomínuty námitky týkající se poptávkové nezaměnitelnosti zboží v jednotlivých regionech, existence trvalých meziregionálních rozdílů a rozdílných soutěžních podílů jednotlivých soutěžitelů v regionech (bod 20 žaloby). Správní orgán též nezhodnotil namítanou faktickou nemožnost vzájemné participace účastníků (bod 34 žaloby), zejména pak poukaz žalobce na skutečnost, že prodejní ceny zvýšil jako poslední z účastníků, odkaz na existenci přirozeného odstupu při zvýšení cen, odkaz na kritéria evropské rozhodovací praxe stran doložení účasti určitého soutěžitele na jednání ve shodě (odkázáno je na bod 36 rozkladu) a konečně na nesouhlas žalobce se závěrem, že všichni účastníci zvýšili prodejní ceny v rozmezí 36 hodin (v případě žalobce se tak stalo až po zhruba 72 hodinách). Dle názoru žalobce se oba správní orgány nevypořádaly též s jeho námitkou, kterou poukazoval na nepřezkoumatelnost závěru, dle kterého protiprávní jednání účastníků mělo trvat až do konce měsíce listopadu 2001 (bod 37, 38 žaloby). Do této kategorie žalobních námitek spadá dále tvrzení o „**neprovedení důkazů navrhaných žalobcem či jinými účastníky řízení**“. Tato argumentace (bod 12h) nicméně není v žalobě blíže konkretizována, vyjma namítané absence znaleckého posudku – viz shora bod A.6. (bod 25 žaloby). Žalobcem je dále poukazováno na **nevypořádání se s námitkami proti prvostupňovému rozhodnutí** (maximálně s odkazem na jeho odůvodnění). Toto procesní pochybení se, dle žaloby, týká námitky uplatňující tvrzení o sezónním charakteru poptávky (bod 22 žaloby), kde žalovaný de facto pouze opsal část odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, dále námitek proti závěru, že relevantní trh není oligopolní (bod 24 žaloby), kde byla jen převzata argumentace prvostupňového orgánu, a taktéž namítané možnosti vysvětlení chování žalobců s odkazem na konkrétní ekonomické teorie (blíže rozvedeno pod bodem 30 žaloby), kde žalovaný pouze odkázal na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, které však o těchto otázkách nepojednává (bod 31). Dle názoru žalobce se žalovaný taktéž nevypořádal s namítaným neprokázáním subjektivní stránky posuzovaného jednání (bod 42 žaloby), kde jen opět opakuje závěry prvostupňového rozhodnutí.

8. Nepřezkoumání prvostupňového rozhodnutí v celém rozsahu (§ 59 odst. 1 správního řádu)

Tento bod (12j a 41g) není v žalobě blíže konkretizován; tato argumentace se objevuje též jako součást jiných žalobních bodů.

9. Nepřiměřeně krátká doba pro přezkum prvostupňového rozhodnutí (§ 3 odst. 3 správního řádu)

Dle žaloby byly přezkumu prvostupňového rozhodnutí věnovány maximálně tři pracovní dny. Z toho lze dovodit, že tento postup žalovaného byl veden snahou vyhnout se nebezpečí uplynutí preklusivní lhůty pro vydání rozhodnutí (§ 22 odst. 5 ZOHS 2). Nebylo však reálné, aby se v tak krátké době seznámil s natolik obsáhlým spisovým materiálem, tedy aby ve věci skutečně kvalifikovaně rozhodl a své rozhodnutí řádně odůvodnil (bod 12n žaloby).

10. Neexistence důkazního břemene žalobce

Odůvodnění prvostupňového rozhodnutí implikuje existenci důkazního břemene žalobce stran prokázání jeho neúčasti na tvrzeném jednání ve shodě. Takový závěr však, dle názoru žalobce, nemá oporu v zákoně; z hlediska obecné logiky je navíc zcela nesmyslné, že by měl dokazovat skutečnosti, které se nestaly (bod 34b³).

11. Vnitřní rozpornost prvostupňového rozhodnutí

Touto žalobní námitkou je (opět s bližším odkazem na podaný rozklad) namítána vnitřní rozpornost prvostupňového rozhodnutí s tím, že žalovaný tento nedostatek neodstranil (bod 41f).

12. Nesplnění povinnosti vyplývající z § 33 odst. 2 správního řádu žalovaným

V rámci tohoto žalobního bodu (41g) žalobce namítl, že nebyl žalovaným vyzooměn (tím méně pak vyzván) k závěrečnému seznámení se s podklady rozhodnutí před vydáním napadeného rozhodnutí. O jeho vydání (a obsahu) se žalobce dozvěděl až z tisku a teprve následně mu bylo fyzicky doručeno.

B. Věcné námitky

Pokud jde o námitky mimoprocenší, žalobou je především namítáno věcně nesprávné, respektive nepřezkoumatelné vymezení relevantního trhu po stránce věcné, geografické i časové (body 17 – 23 žaloby). Dále žaloba namítá nesprávné posouzení charakteru relevantního trhu, zejména pokud jde o otázku, zda je předmětný trh oligopolním či nikoli (body 24 – 27). Skutkově též, dle názoru žalobce nebyla prokázána existence zakázaného jednání ve shodě (bod 28), stejně jako existence subjektivní stránky správního deliktu (bod 42). Z hlediska právního posouzení věci namítl žalobce především porušení článku 3 odst. 1 a 2 Nařízení Rady EU č. 1/2003, ve spojení s článkem 81 SES (body 43 – 45), dále nemožnost posuzovat jednání žalobce, ke kterému došlo před účinností ZOHS 2, současně s nemožností jakékoli

³ V podrobnostech odkázáno na bližše specifikované části rozkladu.

aplikace ZOHS 1 (bod 12k); tímto postupem měl být porušen čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky. Oběma správním orgánům je konečně vytýkán fakt, že se nezabývaly možnou aplikací komunitárního práva, ač se toho žalobce výslovně dožadoval (bod 12l). Tento postup byl umožněn na základě Asociační dohody České republiky a Ústavy České republiky.

ŽALOBA SPOLEČNOSTI BENZINA, a.s.

A. Procesní námitky

13. Nedostatečně zjištěný skutkový stav věci (§ 3 odst. 2 a 3 správního řádu, čl. 4 odst. 3, čl. 11 odst. 1 a čl. 37 Listiny základních práv a svobod)

V rámci tohoto žalobního bodu (bod III. a XII. žaloby) společnost BENZINA, a.s. (dále též „BENZINA“) především namítla, že prvostupňový orgán **neprovedl navrhované důkazy** stran prokázání nehomogenity trhu, tj. prokázání existence rozdílností v nabídce a poptávce po automobilovém benzínu v různých částech ČR (bod IV). Orgán prvního stupně, dle názoru žalobce, též zcela **pominul existenci dalších soutěžitelů na trhu**, neboť pro výběr okruhu účastníků tohoto řízení byla nastavena neobjektivní a diskriminační kritéria, v jejichž důsledku byl okruh účastníků vymezen nepřipustně restriktivně (blíže viz „věcné námitky“). Účast dalších subjektů (soutěžitelů) na daném řízení v účastenském postavení by přitom jistě umožnila lépe zjišťovat skutkový stav věci (bod VI žaloby).

14. Nevypořádání se se všemi námitkami uplatněnými ve správním řízení

Tato namítaná vada řízení (body XIV., XVIII. a XIX.) je žalobou uplatňována jak vůči postupu orgánu prvostupňového, tak i vůči žalovanému. Primárně prvostupňovému orgánu je vytýkáno, že ač žalobce v průběhu správního řízení opakovaně poukazoval na **existenci tržních mechanismů** na zkoumaných trzích (blíže viz část „věcné námitky“), vysvětlujících posuzované chování účastníků soutěžně konformním způsobem, Úřad se jimi věcně nezabýval (bod IX.). Žalovanému je dále vytýkáno (bod XVIII.) že některé námitky uplatněné v rozkladu **vyřídil jen odkazem na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí**. Takový postup je, dle názoru žalobce, principiálně vyloučen; navíc v řadě (žalobou konkrétně zmiňovaných) případů, se žalovaný dopouštěl evidentních omylů a nepřesností, svědčících o nedostatečné znalosti skutkového stavu věci.

15. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí obou stupňů (§ 46 a § 47 správního řádu)

Pokud jde o orgán prvostupňový, žalobou je především rozporován jeho závěr, dle kterého prý při rozhodování zohlednil též řadu skutečností, které umožnily realizaci jednání ve shodě, a které ve svém důsledku vyvracejí jakákoli jiná vysvětlení chování účastníků než ta, založená na vědomě koluzivní bázi. Tento, pro posouzení věci zcela zásadní, závěr však v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí není blíže upřesněn (bod XIV.). Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí taktéž nevyplývá, co

konkrétně mělo být obsahem vzájemné dohody účastníků o cenách (bod XIV.). Taktéž v případě rozhodnutí žalovaného jsou konstatovány jednotlivé úvahy bez jakéhokoli bližšího hodnocení věci. Nepřezkoumatelnost některých závěrů prvostupňového orgánu pak nejen akceptoval, ale fakticky i dovršil, neboť se omezil v zásadě pouze na stručnou a kusou rekapitulaci zjištěného stavu věci, kdy například jeho úvaha o existenci jednání ve shodě je odůvodněna tak, že „ze všech shora uvedených důvodů

jsem dospěl k závěru, že jednání účastníků řízení není vysvětlitelné jinak, než jejich předchozím vzájemným ovlivněním na základě jejich přímých či nepřímých kontaktů“ (body XIV. a XVI. žaloby). Dle názoru žalobce bylo povinností Úřadu v odůvodnění rozhodnutí jednoznačně stanovit, jaké je podle něj „přirozené chování trhu“, na základě kterých důkazů k tomu závěru dospěl a v čem se pak konkrétně chování účastníků od takového přirozeného chování lišilo. Vypořádat se měl též s otázkou, jaká jsou možná vysvětlení zjištěných odlišností a které důkazy následně hypotézu toho kterého alternativního vysvětlení vylučují a jak. Nepřezkoumatelnost obou správních rozhodnutí pak, dle žaloby, podtrhuje skutečnost, že v rámci hodnocení věci byly účelově přehlíženy skutečnosti svědčící ve prospěch argumentace žalobce (v žalobě blíže upřesněné pod bodem XV.).

16. Odepření práva seznámit se s kompletním obsahem správního spisu (§ 23 a § 33 odst. 2 správního řádu)

Pod bodem XX. žaloby je namítáno odepření práva na účinnou obhajobu, ke kterému mělo dojít v důsledku postupu prvostupňového orgánu, který, odkazem na ust. **§ 23 odst. 3 správního řádu**, neumožnil účastníkům řízení seznámit se s některými listinnými důkazy založenými ve správním spisu s odůvodněním, že jde o listiny obsahující obchodní tajemství. Dle názoru žalobce je odkaz na výše zmiňované ustanovení zcela nepřipadný, neboť toto ustanovení (ve spojení s § 81 odst. 1 zák. č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) **na ochranu obchodního tajemství vůbec nedopadá**. Žalobce se přitom dovolává právního názoru vysloveného v rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30.8.1999, č.j. 2 A 4/99-46, jehož základní myšlenkou je, že neexistují žádné zákonné důvody pro závěr, že by soukromý zájem na absolutním utajení obchodního tajemství byl silnější, než zájem na dodržení zásad stanovených správním řádem. Žalobce, vycházejíc z tohoto právního názoru, uvedl, že nelze přijmout názor, dle kterého nakládání s obchodním tajemstvím (§ 17 obchodního zákoníku) je zcela v dispoziční sféře jednotlivých podnikatelských subjektů. Jde totiž o soukromoprávní institut, který nelze takto mechanicky aplikovat ve veřejnoprávním řízení. Právo seznamovat se s obsahem správního spisu slouží nejen pro možnost rozporovat podklady svědčící v neprospěch účastníků řízení, ale logicky též pro seznámení se se skutečnostmi svědčícími v jeho prospěch, které účastník řízení není schopen si sám opatřit, nebo o jejichž existenci neví. V projednávané věci nebyly účastníkům zpřístupněny podklady, na jejichž základě bylo rozhodováno (a které si správní orgán vyžádal od jednotlivých účastníků); účastníci byli seznámeni jen s jejich

deriváty (grafy, tabulky apod.). Zůstává tedy otázkou, jak s těmito podklady mohli žalobci relevantně polemizovat. Žalobce dále vyjádřil názor, že uvedené výhrady dopadají i na způsob, jakým byli účastníci **seznámeni s obsahy rozkladů podaných jinými účastníky**. Žalobce byl seznámen pouze s jakousi neúplnou verzí rozkladů a nemohl se tedy plně seznámit s jednotlivými rozkladovými důvody, k nimž měl právo se vyjádřit (bod XXI. žaloby). Konkrétně pokud jde o přílohu č. 3 k rozkladu společnosti SHELL, ta nebyla zpřístupněna právě s odkazem na obchodní tajemství;

prvostupňový orgán však tyto skutečnosti (prodejní ceny pohonných hmot) účastníkům již dříve zpřístupnil, neboť je nepovažoval za obchodní tajemství. Dle názoru žalobce je takový postup žalovaného výrazem diskriminace a nekonzistentnosti v přístupu k účastníkům (bod XXII. žaloby.)

B. Věcné námitky

Z hlediska právního hodnocení věci vytýká žaloba oběma správním rozhodnutím nesprávné vymezení relevantního trhu (viz žalobní námitka č. XIII.), a to zejména po stránce geografické. S tím úzce souvisí i vymezení subjektů na tomto trhu se pohybujících. Jak žalobce uvedl, v dané věci došlo k opomenutí dalších soutěžitelů na relevantním trhu se pohybujících, a to v důsledku nastavení neobjektivních a diskriminačních kritérií, na jejichž základě pak tito nebyli na relevantní trh zahrnuti. Prvostupňový orgán okruh účastníků řízení zcela nepřipustně zúžil, neboť existuje minimálně pět (v žalobě blíže uvedených) soutěžitelů, kteří disponují dostatečnou tržní silou, aby každý z nich svou neúčastí na zvýšení cen nebo snížením cen zamezil zdražení nebo způsobil zlevnění na podstatné části území ČR. Dále je žalobou poukazováno na nesprávné posouzení tržních mechanismů na zkoumaných trzích (žalobní bod č. XIV.). Zde se žaloba dovolává provedení komparace chování účastníků i dalších soutěžitelů v období (údajně) existence zakázané dohody, a to v dostatečně dlouhém kontrolním období – zjistilo by se, že se účastníci chovali tržně. V rámci tohoto stížního bodu žalobce zmínil možnost cenového následování, jakožto běžného ekonomického chování a poukázal též na rozpornost argumentace obou správních orgánů, které na straně jedné hovoří o omezené možnosti soutěže v ceně produktu, zatímco na straně druhé dovozují, že se někteří soutěžitelé tuto (prakticky nefungující) soutěž pokoušejí omezovat. Dle názoru žalobce je též nejasné, jakým způsobem dospěly oba správní orgány k datu ukončení (údajného) jednání ve shodě. V odůvodnění rozhodnutí nebylo také definováno, co konkrétně mělo být obsahem vzájemné dohody o cenách účastníků. Vnitřní rozporností odůvodnění trpí ostatně celé prvostupňové rozhodnutí, kde je například konstatována utlumená možnost cenového soutěžení, současně však údajně žádný ze soutěžitelů nevyužil snižování nákupních cen k efektivní soutěži uplatněním konkurenční cenové nabídky svého zboží. Dále je postupu prvostupňového orgánu vytýkáno zkreslování zjištěných skutečností, či jejich „upravování“ v neprospěch účastníků, a to s odkazem na konkrétní příklady. Další závažné pochybení spatřuje žalobce ve skutečnosti, že, ve srovnání s výrokem prvního prvostupňového rozhodnutí, byla doba údajného deliktního jednání zkrácena, což se však nikterak neprojevovalo ve vyšší opětovně ukládané pokuty; tento postup není

odůvodněním ani jednoho z rozhodnutí jakkoli zdůvodněn. K obdobné změně došlo i v překvalifikování původně oligopolního trhu na trh neoligopolní (což je pro obranu žalobce i ostatních účastníků nevýhodnější), a to za použití jiné metodiky. Žaloba konečně obsahuje návrh na moderaci pokuty, a to s ohledem na nesprávné zhodnocení zákonných kritérií pro její uložení a její zjevnou nepřiměřenost.

ŽALOBA SPOLEČNOSTI AGIP ČESKÁ REPUBLIKA, s.r.o.

A. Procesní námitky

17. Otázka procesního nástupnictví žalobce po společnosti Agip Praha, a.s

Žaloba (bod V.) především namítá **nevydání procesního rozhodnutí** (proti kterému by bylo lze brojit opravným prostředkem) **ve věci procesního nástupnictví po zaniklém účastníkovi**. Nejen že by tímto způsobem bylo pro další průběh správního řízení najisto postaveno, s kým má být nadále jednáno, ale pro tento postup lze najít oporu i v ust. § 21 odst. 1 ZOHS 2, dle kterého se osobám, které se účastenství domáhají, toto účastenství „přiznává“. O přiznání postavení účastníka řízení se, dle ZOHS 2, rozhoduje vždy samostatným procesním rozhodnutím s možností podání opravného prostředku. Pokud tedy k rozšíření okruhu účastníků došlo z podnětu Úřadu, mělo se tak stát stejnou formou, tedy ve formě samostatného procesního rozhodnutí. **K zániku původního účastníka došlo fúzí**, ve smyslu § 69a obchodního zákoníku. Na nový subjekt mohla touto cestou přejít jen práva a povinnosti spojená s obchodním jméním zanikajícího subjektu. Nemohlo tím však dojít k přechodu veřejnoprávní povinnosti – zde odpovědnost za správní delikt, o kterém nebylo v té době ani pravomocně rozhodnuto. Jde přitom o závazek, který v době vzniku žalobce neexistoval; na podporu svých závěrů odkázal žalobce na blíže specifikovaný rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17.2.2005. Závěr prvostupňového orgánu, že v daném případě došlo k univerzální sukcesi (zahrnující v to sukcesi procesní) nemá proto oporu v právu.

18. Nakládání se skutečnostmi podléhajícími obchodnímu tajemství (§ 3 odst. 2, § 33 odst. 2 správního řádu)

V rámci této žalobní námitky (bod VI.) žalobce konstatoval, že **rozsah případného znepřístupnění některých částí správního spisu z titulu obchodního tajemství musí vyplývat jen ze správního uvážení správního orgánu**. Nesmí být tedy tato otázka přenášena na jednotlivé účastníky ve smyslu vyvíjení tlaku, aby oni sami označovali, jaké skutečnosti za obchodní tajemství považují a z jakého důvodu a zda dávají souhlas s jejich zpřístupněním ostatním účastníkům. V dané věci se tak ale stalo. Za „zvláště zarážející“ žalobce dále označil postup prvostupňového orgánu, který „v některých případech dokonce sám posuzoval a ‚rozhodoval‘, zda některé údaje (...)“

naplňují kritéria § 17 obchodního zákoníku a zda tak spadají pod obchodní tajemství či nikoli. Zde je nutné zdůraznit, že Úřad si v tomto naopak osobuje oprávnění, které mu nenáleží ani ze zákona o ochraně hospodářské soutěže, ani ze správního řádu, neboť otázka posouzení, co spadá do obchodního tajemství, je výlučně věcí příslušného podnikatele a nemůže o ní být rozhodováno v rámci vedeného správního řízení. Pokud jde konečně o samotný **rozsah nahlížení do správního spisu**, dle žalobce platná judikatura ust. § 23 odst. 3 správního řádu znepřístupnění podkladů z titulu ochrany obchodního tajemství vylučuje, neboť toto ustanovení na ochranu obchodního tajemství vůbec nedopadá.

19. Neurčitost výroku druhostupňového rozhodnutí

Za závažnou vadu druhostupňového rozhodnutí považuje žaloba (bod VII.) skutečnost, že ve výroku I. není uvedeno, jakým konkrétním jednáním měli účastníci porušit zákaz dohod mezi soutěžiteli, narušujících hospodářskou soutěž. Pojmové spojení „určování, resp. určení cen“ je přímo pojmem zákonným, když je tento výslovně použit v ust. § 3 odst. 2 písm. a) ZOHS 2. V bodě I. rozhodnutí žalovaného je proto namísto skutkového vymezení postihovaného jednání obsažena pouze jeho právní kvalifikace (právní věta). Tato situace vyvolává u účastníků řízení procesní nejistotu a právem lze proto hovořit o zásahu do práva na jejich efektivní obhajobu. Takto závažný nedostatek výrokové části správního rozhodnutí nemůže zhojit ani skutkový popis věci uvedený v odůvodnění.

20. Nevypořádání se s námitkami vůči skutkovému posouzení věci

V bodu X. žaloby není toto stížní tvrzení blíže zdůvodněno; uveden je pouze odkaz na splnění procesních podmínek pro postup ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“).

21. Neustanovení znalce k odbornému posouzení otázky charakteru fungování trhu maloobchodního prodeje pohonných hmot (§ 3 odst. 4, § 36 správního řádu)

V rámci této žalobní námítky (bod XII.) žalobce především poukázal na skutečnost, že **analýza trhu ve formě znaleckého posudku** byla v řízení účastníky předložena, jejich závěry však byly „vyvráceny“ pouhým odkazem na webové stránky obsahující odlišná stanoviska, bez možnosti verifikace tohoto zdroje. Samotná **otázka charakteru fungování oligopolního trhu** je pak ekonomickou teorií, nikoli právní otázkou a orgán dohledu není v tomto směru dostatečně kompetentní k tomu, aby tuto, mezi účastníky spornou, otázku, vyřešil pouhým odkazem na to, že jde o skutečnosti známé mu z jeho úřední činnosti. S výjimkou zmínky na str. 12 rozhodnutí se žalovaný s námitkou nutnosti ustanovení znalce vůbec nevypořádal.

B. Věcné námitky

V rámci věcných námitek žalobce především zdůraznil, že **zjištěná souběžnost cen N95 je výsledkem spontánního paralelismu jednání; tato zákonem aprobovaná „tichá souběžnost“ byla nesprávně zaměněna za nedovolené praktiky – jednání ve shodě.** Pokud se soutěžitel, na základě svého samostatného rozhodnutí, přizpůsobuje jednání jiného soutěžitele, jde o legitimní stav; závěr o jednání ve shodě může být přijat pouze tehdy, je-li koordinace soutěžitelů **jediným věrohodným výkladem jejich chování.** Dále žalobce vyjádřil názor, že orgán dohledu relevantní trh fakticky popisuje jako trh oligopolní, z těchto zjištění však vyvozuje zcela **nekompatibilní závěry, ve smyslu neexistence oligopolní povahy trhu.** Tím si nejen protirečí, ale jeho závěry nejsou podloženy řádnou analýzou trhu a přehlíží též jiné vysvětlitelné důvody chování účastníků. Dle názoru žalobce nebyla též prokázána **existence kontaktů účastníků** ve smyslu předpokladu následného jednání ve shodě. Žalobce dále vyjádřil názor, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno až po **marném uplynutí lhůty pro uložení pokuty**, ve smyslu ust. § 22 odst. 5 ZOHS 2. Běh subjektivní (zde tříleté) lhůty se totiž nemusí nutně shodovat se dnem zahájení řízení, nýbrž případně i s jinou právní skutečností zakládající vědomí Úřadu o (údajně) protiprávním chování na relevantním trhu. Jakkoli bylo v dané věci řízení zahájeno dne 14.8.2001, Úřad již dříve prováděl ve věci šetření, a to prokazatelně již v měsíci červnu. Prošetřování těchto podnětů pak vyústilo v zahájení správního řízení. Pokud jde dále o případné podněty spotřebitelů, či jiné indicie (na které se prvostupňový orgán odkazuje), s těmito podklady nebylo žalobci umožněno se seznámit. Stejně jako v předchozích žalobách i společnost Agip Česká republika, s.r.o. (dále též „Agip“) vyjádřila nesouhlas se **způsoby vymezení relevantního trhu.** Obdobně jako v předcházejících žalobách, i zde je rozporováno vymezení relevantního trhu z pohledu věcného a geografického, a to v zásadě ze shodných důvodů. Obdobně zde žaloba poukazuje též na vyloučení některých soutěžitelů z účasti na daném relevantním trhu, ke kterému neměly být dány důvody. Samostatný žalobní bod je věnován též otázce **(ne)prokázání jednání ve shodě účastníků.** Zde žaloba především namítá, že pouze zjištěná cenová souběžnost sama o sobě existenci jednání ve shodě nepotvrzuje; orgán dohledu se taktéž bez zjevného důvodu zaměřil pouze na úzkou časovou výseč, což jen zkresluje vypovídací hodnotu zjištěných skutečností. Nebyla navíc prokázána existence žádných písemných podkladů potvrzujících nedovolenou kooperaci účastníků; listiny nenasvědčující závěrům o nedovoleném chování účastníků byly ignorovány či nesprávně interpretovány. Žalobce vyjádřil dále nesouhlas s **výší uložené sankce**, a to z důvodů, o kterých je v žalobě podrobněji pojednáno. Výslovně je v této souvislosti (mimo jiné.) poukazováno na matoucí argumentaci Úřadu, pokud jde o délku jednání postihovaného pokutou, kdy postihováno má být toliko jednání spadající do doby účinnosti ZOHS 2, zatímco pokuta zůstala (stejně jako v předcházejícím prvostupňovém rozhodnutí) uložena ve stejné výši, ačkoli se (v důsledku nového přístupu Úřadu) doba sankcionovaného jednání zkrátila toliko na pět měsíců.

ŽALOBA SPOLEČNOSTI ARAL ČR, a.s. (nyní OMV PLUS ČR, a.s.)

A. Procesní námitky

22. Otázka právního nástupnictví žalobce po společnosti Aral ČR, a.s. IČ: 649448978 [ARAL(I)], z hlediska jeho účastenství v tomto správním řízení (§ 3 odst. 1 a § 46 správního řádu, čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod)

Žalobce (v části V.) v žalobě především poukázal na skutečnost, že k zániku společnosti ARAL (I) (s níž bylo řízení zahájeno) došlo sloučením s jinou společností. Šlo o **soukromoprávní akt**, provedený ve smyslu § 69a obchodního zákoníku. Citované ustanovení zákona přitom o přechodu jakýchkoliv veřejnoprávních závazků v této souvislosti nehovoří. Aby tímto způsobem mohlo dojít též k přechodu veřejnoprávních závazků na nový subjekt, musela by tato skutečnost vyplývat ze zvláštního zákona. Taková úprava zde však není a nelze vycházet z toho, že (soukromoprávní) univerzální sukcese v sobě zahrnuje i sukcesí procesní, ve smyslu přechodu účastenského postavení ve správním řízení. I kdyby zde snad taková speciální úprava existovala, nelze přehlédnout, že delikt ní odpovědnost je vždy osobní povahy a je proto vázána na existenci toho, kdo se deliktu dopustil. Odkaz žalovaného na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, týkající se procesního nástupnictví v občanském soudním řízení, není na tento případ aplikovatelná, neboť jde o řízení ve věcech práv soukromých. Zásada soukromého práva, dle které je podmínkou procesního nástupnictví přechod uplatňovaných práv, se ve správním řízení neuplatní. Ze stejného důvodu nelze přijmout ani tvrzení o přechodu předmětné povinnosti z titulu chování *due diligence*, kdy by předmětná povinnost přešla na nový subjekt, mohl-li minimálně v okamžiku vzniku právního nástupnictví vědět o probíhajícím šetření a jeho možných důsledcích pro subjekt zanikající. Právně neudržitelný je, dle názoru žalobce, též názor Úřadu, dle kterého právní, resp. protiprávní úkony nečiní konkrétní právní forma, nýbrž soubor hmotných a osobních složek odpovědných za takové podnikání, přičemž tento soubor nezaniká se zánikem právní subjektivity konkrétní právní formy, nýbrž přetrvává. Dle názoru žalobce byla subjektem delikt ní odpovědnosti původní společnost, kterou nelze personifikovat se členy jejího statutárního orgánu, neboť takový závěr nemá oporu v zákoně. Navíc členové statutárního orgánu zaniklého subjektu nemusí mít toto postavení v subjektu novém (sloučeném).

V rámci tohoto žalobního bodu namítl žalobce též **nepřípadnou aplikaci evropského práva**. Jak žalobce uvedl, neexistuje-li v našem právu norma upravující procesní nástupnictví, nelze se (z logiky věci) domáhat její interpretace v duchu komunitárních soutěžních pravidel (nález Ústavního soudu, na který se Úřad v této souvislosti odvolává, na tento případ vůbec nedopadá). Ostatně ani Úřadem zmiňovaná pravidla (čl. 85, 86 a 92 Smlouvy ES) otázku procesního nástupnictví vůbec neřeší. Nepřípadný je též odkaz Úřadu na postup dle čl. 64 odst. 2 Asociační dohody (Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na straně jedné a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, vyhlášené ve Sbírce zákonů pod č. 7/1995 Sb.), dle které je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

povinen posuzovat případy dohod potenciálně narušujících hospodářskou soutěž dle principů soutěžního práva, aplikovaných v Evropské unii. Článek 10 Ústavy ČR, ve znění účinném v době zahájení řízení, totiž stanovil, že ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, jsou bezprostředně závazné a mají přednost před zákonem. Asociační dohoda totiž není mezinárodní smlouvou o lidských právech a základních svobodách a nemá tak přednost před ustanovením zákona pro účely posuzování jednání z roku 2001. I kdyby snad byla splněna podmínka aplikace tohoto článku, z odůvodnění rozhodnutí Úřadu není patrné, v čem spatřoval naplnění podmínky materiality (obsažené v tomto článku), kterou je dotčení vzájemného obchodu mezi Českou republikou a Evropskými společenstvími.

23. Neustanovení znalce za účelem přezkoumání účastníky přeložených expertních posudků (§ 36 a § 46 správního řádu)

V rámci tohoto žalobního bodu žalobce namítá, že účastníci řízení předložili Úřadu expertní posudky vypracované předními odborníky. Tyto posudky se zabývaly posouzením (ne)oligopolní povahy trhu, existencí barometrické firmy na trhu, apod. Žalobce je však, jako čistě teoretické a příliš zjednodušující odmítl, tento postup však dostatečně neodůvodnil. On sám však nedisponuje takovou odbornou kapacitou, aby mohl takto postupovat; neustanovil ani znalce, který by se touto otázkou zabýval.

24. Omezení práva nahlížet do správního spisu (§ 23 odst. 1 a § 32 odst. 2 správního řádu)

Dle názoru žalobce zneprístupnění některých částí správního spisu a znemožnění účasti na jednání s dalšími účastníky (či alespoň seznámení se s jejich zápisy) s odkazem na ust. § 23 odst. 3 správního řádu nemůže obstát. Toto ustanovení zákona totiž na ochranu obchodního tajemství vůbec nedopadá (zde se žaloba odkazuje na rozsudek Vrchního soudu v Olomouci, zmiňovaný již v rámci žaloby společnosti BENZINA).

B. Věcné námitky

Stejně jako v předchozích žalobách rozporuje žalobce způsob **vymezení relevantního trhu**, a to jak po stránce věcné (přílišná restrikce – trh měl být vymezen jako „maloobchodní trh s pohonnými hmotami“, opomíjení existence jiných automobilových benzínů než N95), tak po stránce geografické (nezohlednění regionálních rozdílů a možnosti menších soutěžitelů lokálně trh ovlivňovat). Žaloba namítá taktéž **nesprávnou charakteristiku trhu**, kdy především poukazuje na fakt, že závěry o jeho neoligopolním charakteru vycházejí dílem z obsoletních, dílem z neverifikovatelných předpokladů. Žalobce taktéž považuje za **skutkově neprokázané jednání ve shodě účastníků**, a to zejména s ohledem na nezohlednění jiných přijatelných důvodů navenek shodného chování. Nejen že existence tohoto

nedovoleného chování nebyla skutkově dostatečně podložena, ale není též jasné, proč Úřad zaměřil svou pozornost jen na šest účastníků (žalobců); obdobně se chovali i jiní soutěžitelé, kteří mají na jednotlivých geografických trzích nikoli zanedbatelné podíly. Vůči účastníkům byl uplatňován paušální postup, kdy důkazy uváděné ve vztahu k jednotlivým účastníkům byly vztaženy i na ostatní účastníky. Postupem prvostupňového orgánu tak byl překroucen skutkový stav věci a porušena tak povinnost vyplývající pro něj z ust. § 32 odst. 1 správního řádu. Žalobou je konečně rozporována **výše uložené pokuty**, a to v zásadě ze stejných důvodů, jako v předcházející žalobě společnosti Agip.

ŽALOBA SPOLEČNOSTI CONOCOPHILLIPS

A. Procesní námitky

25. Účelový a nepřiměřený procesní postup žalovaného

Žalobce poukázal především na skutečnost, že nyní přezkoumávaná rozhodnutí jsou v pořadí již třetími vydanými rozhodnutími, vydanými orgánem dohledu v této věci. Předchozí dvě prvostupňová rozhodnutí byla žalovaným vždy zrušena, a to z ryze procesních důvodů. Nyní přezkoumávané rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v neobvykle krátké době poté, co bylo prvostupňové rozhodnutí napadeno rozklady; složitost věci, obsáhlost spisového materiálu i rozsah podaných rozkladů a příloh přitom prakticky vylučuje, aby se žalovaný skutečně odpovědně seznámil se všemi skutečnostmi potřebnými pro meritorní rozhodnutí. Tato skutečnost je o to významnější, že i sám žalovaný v předchozích rozhodnutích uvedl, že se zabýval toliko procesními aspekty věci, nikoli jejím meritem. V důsledku takto narychlo vydaného rozhodnutí neměl žalobce ani možnost doplnit rozklad o podrobný komentář k prvostupňovému rozhodnutí, ač jej považoval za podstatnou část své procesní obrany. Jelikož žalovaný, ač žalobcem vyrozuměn o úmyslu tento podklad předložit, nedočkal jeho dopracování a rozhodl, porušil i tímto procesní práva žalobce (body 2.1 a 2.2.2) žaloby.

26. Extensivní výklad obchodního tajemství (§ 33 odst. 2 správního řádu)

Pod bodem 5.4 žaloby poukázal žalobce na skutečnost, že mu prvostupňovým orgánem byly zpřístupněny nikoli nepodstatné části správního spisu, což představuje omezení jeho práva na efektivní obhajobu.

27. Paušalizovaný přístup k účastníkům (§ 3 odst. 2 správního řádu)

V tomto žalobním bodu (6.1) namítl žalobce skutečnost, že tvrzení o existenci okolností potvrzujících jednání ve shodě je správními orgány vždy vztahováno ke všem účastníkům řízení bez toho, že by byla konkretizována ve vztahu k jednomu každému z nich. S takto paušalizovanou argumentací pak nelze polemizovat; jsou-li námitky uplatněny individuálně (tedy jednotlivými účastníky), mělo by o nich být i individuálně v rozhodnutí pojednáno.

28. Nedostatečná možnost seznámení se s podklady pro rozhodnutí (§ 33 odst. 2 správního řádu).

Zde (bod 6.2 žaloby) žalobce poukázal na skutečnost, že v obdobných řízeních vedených před Evropskou komisí je před vydáním konečného rozhodnutí vydáno jakési shrnutí, ve smyslu uvedení základních faktických údajů, z nichž bude vycházeno a jejich principiální interpretace. Taktéž je na seznámení se se spisovým materiálem poskytována čtyřtýdenní lhůta. Argumentovat na podporu takového postupu lze, dle názoru žalobce, i gramatickým výkladem ust. § 33 odst. 2 správního

řádu. Ten totiž hovoří o „podkladu pro rozhodnutí“, z čehož lze dovodit, že nemůže jít jen o prosté předložení spisu, ale spíše o dokument, který bude základem rozhodnutí. K porušení ust. § 33 odst. 2 správního řádu došlo i v řízení ve druhém stupni, neboť před vydáním rozhodnutí žalovaného nebyl žalobce ve smyslu tohoto ustanovení informován.

29. Neprovedení navrhovaných důkazů (§ 3 odst. 4, § 32, § 34 a § 36 správního řádu)

Pod žalobním bodem 6.3 žalobce uvedl, že pokud byly správními orgány zpochybněny závěry vyplývající z analýz (posudků) předložených účastníky řízení, měly, v souladu s ust. § 36 správního řádu, nechat vypracovat znalecké posudky sami, a to minimálně k posouzení existence cenového paralelismu v soutěži na trhu pohonných hmot. Naproti tomu zkoumání existence oligopolu (a charakteristik s ním spojených) bylo pro posouzení chování žalobce nepodstatné. Pro závěr o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci svědčí i opakované odmítání důkazů, kterými se účastníci pokoušeli vysvětlit okolnosti, za nichž docházelo k setkávání na půdě ČAPPO, stejně jako interpretaci obsahu výkazů ČAPPO a sporných tiskových informací.

30. Porušení základních zásad dokazování (§ 3 odst. 4, § 33 odst. 1 a § 34 správního řádu, čl. 2 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod)

Postupem obou správních orgánů došlo, dle názoru žalobce, především k porušení zásady materiální pravdy a zásady vyhledávací (bod 6.4.1), neboť ve věci nebyl dostatečným způsobem zjištěn skutkový stav věci, správními orgány předkládané hypotézy nebyly dostatečně důkazně podloženy a v průběhu správního řízení nebylo s účastníky dostatečně spolupracováno (viz paušální odmítání provedení navrhovaných důkazů). Správní orgány též neunesly své důkazní břemeno, neboť především nebyl předložen žádný přímý důkaz o jednání ve shodě; všechny důkazy jsou toliko nepřímé a navíc z nich nebylo lze dovozovat jednoznačné závěry, jak to činily oba správní orgány (bod 6.4.1 žaloby). Klíčovým důkazem přitom mělo být zjištění, že cenový vývoj N95 se ve sledovaném období vyvíjel jinak, než nákupní ceny pohonných hmot (bod 6.4.2). To jasně ukazuje i na způsob, jakým prvostupňový orgán i žalovaný dospěli ke stanovení délky sledovaného období – to skončilo, jakmile

se průměrné marže účastníků dostaly na (správními orgány) akceptovatelnou úroveň. Je tedy zřejmé, že celé obvinění žalobce stojí pouze na tomto jediném nepřímém „důkazu“, který byl navíc jasně vyvrácen. Správní orgány konečně též **vybočily ze zákonných mezí při hodnocení důkazů** (bod 6.4.3). Všechny zjištěné skutečnosti byly totiž vykládány v neprospěch žalobce (v žalobě jsou uvedeny příklady); na ústním jednání dne 5.10.2001 byly navíc zástupcům žalobce kladeny sugestivní a kapciózní otázky a z tohoto důvodu by proto k takto provedenému důkazu nemělo být vůbec přihlédnuto.

31. Porušení zásady rovnosti, respektive zákazu diskriminace

Tato žalobní námitka (6.6) se odkazuje na způsob, jakým byl vymezen okruh účastníků řízení.

B. Věcné námitky

V rámci této skupiny námitek žalobce nejprve podal obsáhlý výklad pojmu „kartelová dohoda“, potažmo „jednání ve shodě“, neboť, dle jeho názoru, nejsou znaky a principy jednání ve shodě v odůvodnění obou rozhodnutí objektivně interpretovány. V této souvislosti dále uvedl, že pokud je zjištěno na trhu paralelní chování soutěžitelů, závěr o jednání ve shodě lze přijmout jen tehdy, nelze-li tuto skutečnost vysvětlit jinak (ve smyslu chování souladného s pravidly hospodářské soutěže). Důkazní břemeno přitom stíhá orgán dohledu. Dále, dle názoru žalobce, nebyl skutkově prokázán žádný z pojmových znaků jednání ve shodě. Pokud jde o znak první – **příčinu**, nelze především přehlédnout, že k tvrzení, že ke kontaktům mezi soutěžiteli mělo dojít na půdě ČAPPO, je neurčité a nelze s ním proto relevantně polemizovat. Sám žalobce přitom v rozhodné době ani nebyl zastoupen v orgánech, na jejichž zasedání mělo ke shodě v koordinaci docházet (byl jen řadovým členem této legitimní zájmové organizace). Taktéž správními rozhodnutími zmiňované statistiky ČAPPO neobsahovaly žádné informace o nákupních či prodejních cenách, maržích, či snad cenotvorných záměrech jednotlivých společností; nebyly též adresné ani určité. Pokud jde dále o tisková vyjádření, ta nepocházejí od žalobce. Navíc jeho cenotvorba je založena na principu (***) a v tisku zveřejňované informace jsou proto pro něj zcela bezpředmětné. K prokázání dalšího znaku – **následku** žalobce uvedl, že Úřad se nedostatečně zabýval analýzou charakteristik trhu distribuce pohonných hmot a specifickými zákonitostmi jeho fungování. Teprve na tomto základě by oba správní orgány mohly věrohodně posuzovat případnou neobvyklou cenotvorbu žalobce a její údajnou neobvyklou podobnost s ostatními účastníky ve sledovaném období. Zásadní pochybení správních orgánů nicméně spočívá v tom, že nebyl zohledněn základní princip cenotvorné strategie soutěžitelů na tomto trhu, kterým je **zaměření se na lokální úroveň**, tedy na úroveň jednotlivých čerpacích stanic. Pokud by dokazování bylo zaměřeno tímto směrem, zjistilo by se, že průměrné cenové křivky jiných soutěžitelů na jejich čerpacích stanicích měly obdobný průběh, jako cenové křivky účastníků tohoto řízení. Dostatečně nebyl zohledněn ani význam **cenového monitoringu**, který umožňuje pružné cenové následování, které je pro daný trh typické. Není přitom podstatné, zda je předmětný trh trhem oligopolním, neboť

existence cenového následování je objektivní daností. Právě cenový monitoring na (***) úrovni je základem strategie tvorby cen žalobce; sběr a vyhodnocování dat je prováděn prostřednictvím vlastního softwarového systému „LOPS“. Fungování tohoto systému (v žalobě podrobně popsáno) je zásadním argumentem proti závěrům obou správních orgánů o koordinaci cenotvorby s ostatními společnostmi. Na základě těchto skutečností je, dle názoru žalobce, zřejmé, že jeho cenotvorba není založena na východiscích předpokládaných správními orgány a nebyla (v rozhodném období) nikterak neobvyklá ani nápadně podobná cenotvorbě dalších účastníků řízení (podrobnosti této argumentace - ***). Byla-li shledána podobnost ve vývoji prodejních cen účastníků, je tento fakt vysvětlitelný cenovým následováním, jakožto legitimní soutěžní praktikou. S ohledem na popsany princip cenotvorby žalobce (***) je evidentní, že v případě žalobce **není vývoj nákupních cen rozhodujícím faktorem pro konstrukci cen prodejních**; opačný závěr obou správních orgánů svědčí o jejich paušálním přístupu k účastníkům. Za neprokázanou považuje žalobce konečně též příčinnou souvislost mezi oběma uvedenými znaky jednání ve shodě, a to v zásadě z důvodů, o kterých již bylo pojednáno. V této souvislosti nicméně zdůraznil, že nenalezl-li orgán dohledu jako liberační důvod jednání ve shodě nějakou vnější příčinu, nelze tuto skutečnost interpretovat jako důkaz tohoto jednání, neboť by musela být prokázána „nemožnost vysvětlit jednání ve shodě jinak“. Za nepřezkoumatelné označil žalobce dále závěry o naplnění subjektivní stránky správního deliktu, jakožto obligatorního znaku deliktního jednání, ve smyslu § 22 odst. 2 ZOHS 2. Závěr o existenci přímého úmyslu v jednání účastníků je, dle jeho názoru, zcela důkazně nepodložený. Nad tento rámec vyslovil žalobce názor o **diskriminačním přístupu obou orgánů k účastníkům řízení**. Uvedl, že již samo vymezení účastníků řízení dle jejich relativní kapitálové síly je výrazem nerovného zacházení; žalobce sám se ostatně mezi nejvýznamnější soutěžitele na daném trhu nepočítá. Obdobně jako účastníci řízení se chovali i jiní soutěžitelé; tím se však správní orgány vůbec nezabývaly. Obdobně jako v předcházejících žalobách i společnost ConocoPhillips rozporovala způsob vymezení relevantního trhu, a to jak po stránce **geografické** (existence lokálních trhů – konkurence probíhá mezi jednotlivými čerpacími stanicemi), tak i **časové** (existence letní a zimní motoristické sezóny). Důkazně nepodložené, neurčité a tudíž nepřezkoumatelné jsou, dle názoru žalobce, též tvrzení o dopadu jednání ve shodě na celou ekonomiku. Ve zbytku žaloby je rozporována též výše uložené pokuty, a to zejména s poukazem na skutečnost, že doba posuzovaného jednání je v nyní přezkoumávaných rozhodnutích oproti prvnímu prvostupňovému rozhodnutí kratší, pokuta však byla uložena ve stejné výši, a to bez jakéhokoli bližšího zdůvodnění. Při rozhodování o výši pokuty byl též nedostatečně a nesprávně zjištěn základ, z něhož byla pokuta vyměřována.

ŽALOBA SPOLEČNOSTI SHELL

A. Procesní námitky

32. Porušení základních zásad správního řízení – zásad materiální pravdy, zásady vyhledávací a práva na účinnou obhajobu (§ 3 odst. 4, § 21 odst. 2 a § 32 - § 34, § 36 správního řádu; § 21 odst. 7 ZOHS 2)

V rámci této žalobní námitky (bod 7.1 žaloby) žalobce především namítl, že Úřad prováděl a akcentoval toliko důkazy svědčící v neprospěch žalobce a odmítl provést důkazy navrhované účastníky. Poukázal v této souvislosti na navrhované výsledky blíže specifikovaných osob, návrh na shromáždění a analýzu denních dat z jednotlivých čerpacích stanic a provedení dokazování směrem ke zjištění chování jiných významných soutěžitelů v posuzovaném období. Poukázal v této souvislosti zejména na nutnost vypracování znaleckého posudku k popsání charakteristik trhu distribuce pohonných hmot prostřednictvím čerpacích stanic a soutěže na něm, a to zejména s ohledem na skutečnost, že Úřad odmítl akceptovat účastníky předložené posudky těmito otázkami se zabývajícími. V rámci této žalobní námitky žalobce dále uvedl, že ve věci nebylo nařízeno ústní jednání, ač se toho žalobce opakovaně dožíval. V důsledku tohoto procesního pochybení neměl žalobce dostatečný prostor k vyvrácení či korekci některých zjevně nesprávných předpokladů, ze kterých Úřad od počátku vycházel.

33. Vybočení ze zákonných mezí při hodnocení důkazů (§ 3 odst. 4 a § 34 správního řádu)

Touto žalobní námitkou (7.2) namítl žalobce tendenční postup obou správních orgánů, spočívající v účelové interpretaci provedených důkazů a neprovedení navrhovaných důkazů účastníky; tato tvrzení v žalobě blíže odůvodnil.

34. Neunesení důkazního břemene (§ 3 odst. 4, § 32, § 34 správního řádu)

Dle názoru žalobce Úřad především neprokázal v případě žalobce naplnění pojmových znaků jednání ve vzájemné shodě (bod 7.3 žaloby). Vycházel totiž jen z nepřímých důkazů, které nejen netvoří ucelený řetězec vedoucí k jednoznačnému závěru, ale často se spíše než o důkazy jedná o ničím nedoložená tvrzení.

35. Porušení zásady presumpce nevinu a zásady *in dubio pro reo*

Pod bodem 7.4 žaloby vyslovil žalobce názor, že není-li závěr o existenci jednání ve vzájemné shodě skutkově podložen, nelze za prokázanou považovat ani vinu žalobce na protisoutěžním jednání; neprokázanou vinu je pak nutno vykládat jako prokázanou nevinu, s čímž ovšem závěry obou správních orgánů nekorespondují.

36. Neprokázání viny každému účastníku jednotlivě

Zde žalobce namítl paušalizovaný přístup obou správních orgánů, které se nevypořádaly individuálně s jednotlivými tvrzeními a námitkami účastníků, čímž došlo k popření práva na jejich efektivní obhajobu (bod 7.5 žaloby).

37. Porušení zásady zákazu diskriminace (čl. 1, čl. 3 a čl. 37 Listiny základních práv a svobod)

Tato žalobní námitka (bod 7.6 žaloby) namítá diskriminační způsob, jakým byl vymezen okruh účastníků tohoto řízení. Dle názoru žalobce není zřejmé, na základě čeho Úřad dospěl k názoru, že právě účastníci daného správního řízení jsou „nejvýznamnějšími soutěžiteli“ na trhu; není taktéž zřejmé, proč jiní soutěžitelé, kteří postupovali na trhu obdobně jako účastníci, měli jednat (na rozdíl od účastníků) legitimně.

38. Nedostatečná možnost seznámení se s podklady pro rozhodnutí (§ 33 odst. 2 správního řádu)

Tento žalobní bod (8.1) se obsahově zcela kryje s bodem 28 (viz výše).

39. Nepřípustné zneprístupnění podstatných částí správního spisu (§ 23 a § 33 odst. 2 správního řádu)

V rámci tohoto žalobního bodu (8.2) žalobce uvedl, že v průběhu správního řízení mu Úřadem byly často předkládány toliko anonymizované podklady, a to s odkazem na ochranu obchodního tajemství. U řady z nich (v žalobě konkrétně zmiňovaných) však nebylo možné pro jejich obecnost se k nim jakkoli kvalifikovaně vyjádřit. Dále žalobce namítl, že Úřad naopak neposkytl ochranu obchodnímu tajemství žalobce, když jeho rozklad proti prvnímu prvostupňovému rozhodnutí rozeslal též ostatním účastníkům, jakkoli byl žalobcem výslovně upozorněn na skutečnost, že rozklad obsahuje důvěrné obchodní informace žalobce (a takto byl i samotný rozklad výslovně označen). Porušení práva na účinnou obhajobu spojuje žalobce konečně též se skutečností, že žalovaným mu nebyly poskytnuty informace týkající se složení a stanovisek rozkladové komise. Dle jeho názoru je totiž z ust. § 32 a § 61 správního řádu zřejmé, že žalovaný **rozhoduje na základě návrhu rozkladové komise**, a tudíž tento návrh musí nutně být i podkladem rozhodnutí (a tedy i součástí správního spisu). Postupem žalovaného tak nebylo žalobci umožněno seznámit se s důležitými dokumenty, o něž nutně muselo být rozhodnutí žalovaného opřeno a s případnými důvody, pro které se žalovaný odchýlil od názoru rozkladové komise.

40. Porušení dalších zásad správního řízení

Pod bodem 8.3 žaloby namítl žalobce další, marginální, porušení procesních předpisů žalovaným.

B. Věcné námitky

Obdobně jako jiní žalobci společnost SHELL nejdříve shrnula podstatný průběh předcházejícího správního řízení. Pokud jde o samotné žalobní námitky, žalobce především uvedl, že znaky a principy jednání ve shodě nejsou oběma správními orgány objektivně interpretovány. V této souvislosti podal žalobce nejprve výklad tohoto pojmu, přičemž zdůraznil, že je-li zjištěno na trhu paralelní chování soutěžitelů, lze závěr o existenci jejich jednání ve shodě přijmout pouze tehdy, není-li možné je vysvětlit jiným, soutěžně konformním, způsobem. Dokazování přitom leží bezvýhradně na orgánu dohledu. K otázce charakteristiky trhu distribuce pohonných hmot prostřednictvím čerpacích stanic a obchodní strategie žalobce žalobce především poukázal na homogenitu nabízeného produktu (pohonných hmot), nízkou cenovou elasticitu poptávky a dále na fakt, že nákupní ceny jsou pro všechny maloobchodní prodejce v zásadě velmi podobné, z čehož resultují i malé rozdíly v prodejních cenách. Pro soutěž na takovém trhu je pak charakteristická především cenová transparentnost, cenová konkurence a následování; konkrétní boj o zákazníky se přitom odehrává na lokální úrovni. Podstatou obchodní strategie žalobce je (***) a tato strategie se v posuzovaném období nikterak nezměnila. Dle názoru žalobce správní orgány též neprokázaly v jednání žalobce naplnění žádného ze znaků jednání ve shodě. Pokud jde o **příčinu**, všechny důkazy, o které se závěry Úřadu opírají, jsou toliko důkazy nepřímými a dají se různě interpretovat; navozují pouze hypotézu o existenci nedovolených kontaktů mezi účastníky, kdy je žalobce navíc absurdně (a v rozporu s principy logického uvažování) vmanévrován do pozice negativního dokazování. V této souvislosti žalobce odmítl interpretaci všech skutečností, z nichž správní orgány dovodily nedovolené (protisoutěžní) kontakty účastníků, což v žalobě velmi podrobně rozvedl. Zdůraznil přitom, že na všech popsanych skutečnostech nelze spatřovat nic nelegálního či nestandardního; tyto závěry jsou jen výsledky účelové interpretace Úřadu a žalovaného. K otázce **následku** žalobce uvedl, že **jeho cenotvorba nebyla ve sledovaném období nikterak neobvyklá**, neboť byla výsledkem jeho konstantní a konsistentní obchodní a cenotvorné strategie (***) . Podal přitom vysvětlení svého pokynu ze dne 25.5.2001, tedy jednoho z klíčových důkazů Úřadu (podrobnosti - ***). Podrobně též vysvětlil důvody, kterými byl veden při konstrukci prodejních cen v obou částech sledovaného období. Odmítl dále závěr, že **cenotvorba byla neobvykle podobná cenotvorbě dalších účastníků**, o čemž v žalobě opět podrobně pojednal. Zdůraznil, že určitá objektivně existující podobnost prodejních cen je výrazem specifického charakteru daného trhu, kde existují vždy minimální cenové rozdíly na místní úrovni i velmi rychlá cenová reakce konkurence; tyto principy však, dle jeho názoru, Úřad nepochopil. Pokud žalobce udržoval své prodejní ceny i za situace poklesu cen nákupních, šlo opět o výraz jeho cenotvorné strategie (***) . Uvedl dále, že otázku, z jakého důvodu se stejným způsobem chovala i konkurence, není schopen vysvětlit. Zpochybnil dále relevantnost jednotlivých podkladů, z nichž Úřad při rozhodování vycházel, zejména pak relevantnost provedeného porovnání nákupních a prodejních cen (jakožto základního argumentu svědčícího údajně o neobvyklosti cenotvorby žalobce i dalších účastníků). Pokud jde konečně o **causální nexus**, zde žalobce uvedl, že nebyly-li prokázány předcházející pojmové znaky jednání ve vzájemné shodě, je pojmově vyloučeno zabývat se otázkou jejich

souvislosti. Čistě hypoteticky nicméně uvedl, že v případě jednotlivých „příčin“ dovozovaných Úřadem chybí věcná a většinou i časová souvislost s chováním žalobce na trhu; existují taktéž alternativní vysvětlení tohoto chování (***) . Dále je žalobou namítáno, že se Úřad vůbec nezabýval prokázáním existence subjektivní stránky správního deliktu. Obdobně jako ostatní žalobci i společnost SHELL vyjádřila nesouhlas se způsobem, jakým byl vymezen relevantní trh, a to ve všech jeho stránkách. Vyjádřil konečně též nesouhlas s výší uložené pokuty, a to zejména s ohledem na fakt, že pokuta v nyní přezkoumávaných rozhodnutích zůstala stejná, ač byla v případě prvního prvostupňového rozhodnutí ukládána za delší deliktní období; nedostatečně a nesprávně byl též zjištěn základ, z něhož byla pokuta vyměřována.

PROCESNÍ STANOVISKA ÚČASTNÍKŮ ŘÍZENÍ

Ke všem žalobám podal žalovaný svá obsáhlá vyjádření. V nich především, v zásadě shodným způsobem jako v odůvodnění svého rozhodnutí, zopakoval důvody, které považuje za podstatné z hlediska věcného posouzení věci. Obdobně se vyjádřil též k námítkám vztahujícím se k předcházejícímu procesnímu postupu. V případě těchto námitek, nad rámec skutečností již uvedených, zdůraznil, že nesouhlasí s tvrzením, dle kterého se věci meritorně zabýval až v nyní přezkoumávaném rozhodnutí, a to zejména pokud jde o způsob vymezení relevantního trhu a jeho charakteristiku. V této souvislosti odkázal na bližše specifikované části odůvodnění nyní přezkoumávaného rozhodnutí, jakož i jemu předcházejícího rozhodnutí Úřadu. K rozporovanému omezení práva nahlížet do správního spisu, s odkazem na obchodní tajemství, uvedl, že střetává-li se právo soukromé (ochrana obchodního tajemství) s právem veřejným (procesní oprávnění účastníků ve správním řízení), nelze z ničeho dovodit, že by se právo soukromé mělo podřizovat reglementaci práva veřejného. Odkazují-li se dále některé žaloby na výše zmiňovaný rozsudek Vrchního soudu v Olomouci, ten byl vydán ve věci přezkoumání zákonnosti zadání veřejné zakázky a týkal se zneprístupnění informací uvedených ve veřejně přístupném seznamu. Tato věc se proto týká něčeho zcela jiného, než co je předmětem řízení v této věci, žalobci navíc vytrhují části odůvodnění tohoto rozsudku z kontextu a účelově jej interpretují. K rozporovanému porušení práva účastníků řízení vyplývajícího z ust. § 33 odst. 2 správního řádu žalovaný poznamenal, že před vydáním prvostupňového rozhodnutí byli účastníci řízení prokazatelně s jeho obsahem seznámeni (viz obsah správního spisu); před vydáním rozhodnutí druhostupňového nebylo nutno ve smyslu tohoto ustanovení postupovat, neboť v řízení před žalovaným již nebylo prováděno žádné dokazování. Dožadují-li se někteří ze žalobců v této souvislosti předložení dokumentu, jenž by měl obsahovat přinejmenším základní závěry, podstatná fakta, důvody a důkazy pro aplikaci § 3 odst. 1 ZOHS 1, 2, oprávněnost takového požadavku, dle názoru žalovaného, z ničeho nevyplývá. Právní posouzení případu je charakteristickým znakem až vlastního rozhodnutí, přičemž v jeho odůvodnění správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval (§ 47 odst. 3 správního řádu). Konečně k namítanému nedostatku individualizace

a paušálnímu přístupu obou správních orgánů k účastníkům žalovaný uvedl, že ani toto tvrzení se nezakládá na pravdě. U účastníků zjišťoval prvostupňový orgán přesná data, kdy u nich došlo ke zvýšení prodejních cen N95 a o jakou částku; zjištěné skutečnosti (např. přehled denních prodejních cen na 1 litr N95 ze všech čerpacích stanic) pak byly na základě správního uvážení zhodnoceny. Ze všech důvodů proto žalovaný navrhl, aby žaloby byly soudem zamítnuty.

K vyjádření žalovaného i k obsahu jednotlivých žalob se vyjádřili i jednotliví žalobci. Z obsahu těchto podání je zřejmé, že všichni žalobci setrvali na svých právních názorech uvedených v rámci žalob, přičemž (v návaznosti na argumentaci ostatních účastníků řízení) některá svá tvrzení podrobněji rozvedli. Pokud se v některých vyjádřeních objevily též argumenty dříve neuplatněné, soud k nim bez dalšího nebyl oprávněn přihlédnout, neboť rozšíření žaloby (§ 71 odst. 2, věta třetí soudního řádu správního – dále jen „s.ř.s.“) je přípustné pouze ve lhůtě dvou měsíců od doručení meritorního rozhodnutí účastníkům řízení (§ 72 odst. 1 a 4 s.ř.s.); v případě jednotlivých vyjádření tato lhůta již marně uplynula. S ohledem na tyto skutečnosti považuje soud za nadbytečné podrobněji se v odůvodnění tohoto rozsudku obsahem těchto podání zabývat; opačný přístup by vedl v zásadě pouze ke znepréhlednění již nyní značně obsáhlého odůvodnění.

PROCESNÍ POSTUP SOUDU

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného (ve spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu) bylo napadeno celkem šesti samostatnými žalobami, považoval soud za vhodné spojit tyto žaloby ke společnému projednání. Za podmínek vyplývajících z ust. § 39 odst. 1 s.ř.s. proto rozhodl o spojení věci ke společnému projednání s tím, že nadále budou vedeny pod sp.zn. 31 Ca 84/2004 (výrok I. rozsudku). Přihlédl přitom ke skutečnosti, že žalobci a) a d) vyjádřili dodatečně souhlas s tím, aby kompletní obsah jejich žalob byl zpřístupněn též ostatním žalobcům. Jelikož tito žalobci i nadále považují některé části svých žalob za důvěrné (existence obchodního tajemství) a souhlas s jejich zpřístupněním dali pouze ve vztahu k ostatním účastníkům řízení, soud v rámci následujícího odůvodnění tohoto rozsudku skutečnosti takto *expressis verbis* označené uvádí v nekonkretizované podobě.

Dále soud zohlednil skutečnost, že jeden ze žalobců – společnost Aral ČR, a.s. (ARAL II) v průběhu řízení zanikl bez likvidace a jako s účastníkem řízení proto nadále jednal s jeho právním nástupcem – společností OMV PLUS, ČR, a.s.

Pokud jde dále o rozsah soudního přezkumu, soud zde vycházel z dispoziční zásady, kterou je řízení dle části třetí hlavy druhé dílu prvního s.ř.s. ovládáno a obě napadená správní rozhodnutí proto přezkoumal v rozsahu jejich napadení žalobami (§ 71 odst. 1 písm. d) s.ř.s., § 75 odst. 2, věta první s.ř.s.). Zákonností obou napadených rozhodnutí i posouzením procesního postupu, který jejich vydání předcházelo, se proto soud zabýval výlučně v intencích jednotlivých žalobních námitek uvedených v žalobách. Postup ve smyslu této procesní zásady vyloučil též možnost vycházet při

prezkumu z mimožalobních tvrzení žalobců, tedy skutečností, na které se žalobci odvolávali, avšak neučinili je imanentní součástí žaloby v této právní věci. Z tohoto důvodu proto soud nepřihlížel k odkazům žalob na podání učiněná v předcházejícím řízení před oběma správními orgány (zejména na obsah rozkladů); nezabýval se též „komentáři k rozhodnutí“ předloženými *cum annexis* k žalobě některými ze žalobců.

PROCESNÍ NÁMITKY – HODNOCENÍ SOUDU

Jak bylo již výše uvedeno, jednotlivé procesní námitky jsou (bez ohledu na to, kým byly uplatněny) vedeny v jednotné číselné řadě. Jelikož se námitky často opakují a různě překrývají, budou v rámci následujícího právního hodnocení věci uspořádány do „tematických skupin“. Jednotlivé skupiny jsou pak řazeny nikoli v číselné posloupnosti, nýbrž dle významu, který jim soud, z pohledu vlivu na zákonnost procesního postupu a jeho výstupů, přikládá.

Neurčitost výroku druhostupňového rozhodnutí (bod 19)

ZOHS 2 (ve znění účinném do 1.6.2004), dle kterého bylo v dané věci rozhodováno, obsahuje pouze některá vybraná ustanovení procesní povahy; ve zbytku se jako *lex generalis* aplikuje obecný předpis upravující správní řízení – správní řád (§ 21 odst. 8 ZOHS 2). Uvedené platí beze zbytku i pro požadavky na obsah a strukturu rozhodnutí vydávaných orgánem dohledu v řízení dle ZOHS 2.

Podle ust. § 46 správního řádu musí být rozhodnutí v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, musí být vydáno orgánem k tomu příslušným, vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a obsahovat predepsané náležitosti.

Náležitosti správního rozhodnutí jsou upraveny v § 47 správního řádu. Dle odst. 2. tohoto ustanovení výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto, popřípadě též rozhodnutí o povinnosti nahradit náklady řízení. Pokud se v rozhodnutí ukládá účastníkovi řízení povinnost k plnění, stanoví pro ni správní orgán lhůtu; lhůta nesmí být kratší než stanoví zvláštní právní předpis.

Jak již bylo uvedeno, výrokem I. rozhodnutí žalovaného bylo vysloveno, že žalobci (resp. jejich právní předchůdci) „tím, že v období od 28.5.2001 do 30.11.2001 určovali ve vzájemné shodě prodejní ceny automobilového benzínu Natural 95 u svých čerpacích stanic, porušili v období od 28.5.2001 zákaz jednání ve vzájemné shodě uvedený v § 3 odst. 1 v té době účinného zákona č. 63/1991 Sb., (...) a v období od 1.7.2001 do 30.11.2001 porušili zákaz takového jednání uvedený v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. (...). Uvedeným jednáním ve vzájemné shodě narušili v období od 28.5.2001 do 30.11.2001 hospodářskou soutěž na trhu automobilových benzinů dodávaných spotřebitelům prostřednictvím čerpacích stanic.“

Společnost Agip v rámci tohoto žalobního bodu výslovně uvedla, že namísto skutkového vymezení postihovaného jednání je ve výroku I. rozhodnutí žalovaného obsažena pouze jeho právní kvalifikace; s tímto názorem se soud plně ztotožňuje. Jakkoli totiž ZOHS 2 ani správní řád *expressis verbis* neurčují, co konkrétně má obsahovat výrok sankčního rozhodnutí, lze základní obsahové požadavky na tento typ rozhodnutí kladené i přesto dovést. Východiskem zde je aplikace zásady nedělitelnosti principů trestání za trestné činy a správní delikty (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.10.2004, č.j. 6 A 126/2002-27), kterou je možné interpretovat tak, že neexistují důvody, pro které by v oblasti správního trestání nemělo být vycházeno ze stejných principů jako v případě trestání soudního; to pochopitelně platí i pro principy, na kterých má být vystavěno sankční rozhodnutí. Tyto závěry ostatně zcela korespondují s dlouhodobou a stabilní rozhodovací praxí Evropského soudního dvora, dle kterého musí být stejné procesní záruky poskytovány v jakémkoli řízení, jehož předmětem je „trestní obvinění“ (míněno ve smyslu čl. 6/1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) vznesené vůči konkrétní osobě, a to bez ohledu na skutečnost, jakým způsobem tato „trestní obvinění“ rozděluje (či jinak interpretuje) vnitrostátní právo (viz např. *Escoubert proti Belgii*, rozsudek 11:254/1999).

S ohledem na tyto skutečnosti lze tedy konstatovat, že každé správní rozhodnutí sankční povahy musí obsahovat jednoznačnou identifikaci osoby obviněné ze spáchání správního deliktu, popis skutku, který je předmětem řízení a právní subsumpci tohoto skutku, s výslovným odkazem na ustanovení zákona; je-li současně ukládána sankce či jiné opatření, musí být taktéž jednoznačným způsobem vymezena, včetně odkazu na aplikované ustanovení. Pokud jde o popis skutku, jeho základním atributem musí být dostatečná určitost, vylučující jeho zaměnitelnost s jiným skutkem. V rámci popisu postihovaného skutku tak především musí být popsáno vlastní jednání delikventa a uvedení místa, času a způsobu spáchání deliktu, popř. i uvedení jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným (není-li to pochopitelně ve zvláštních případech již ze samotné povahy věci pojmově vyloučeno). Tyto požadavky lze (nad rámec obecných zásad, na nichž je správní trestání založeno) *per analogiam legis* dovést i z ust. § 120 trestního řádu, zejména pak z jeho odstavce 3., ze kterého plyne, že všechny shora popsané náležitosti musí být vtěleny do výroku rozhodnutí. Upřesnění či doplnění výroku rozhodnutí provedené v jeho odůvodnění je v případě těchto obligatorních náležitostí výroku pojmově vyloučeno.

Výrok rozhodnutí žalovaného, jak byl popsán výše, těmto požadavkům neodpovídá. Pouze část textu, která byla soudem zvýrazněna podtržením, obsahuje skutkový popis sankcionovaného jednání; část zvýrazněná tučným písmem deklaruje porušení konkrétních zákonných ustanovení v důsledku tohoto jednání, obdobně jako následující část zvýrazněná kurzívou, která je též vyjádřením právní kvalifikace tohoto jednání. Z výroku rozhodnutí je tedy zjištělné pouze to, mezi kým a kdy docházelo k deliktárnímu jednání; konkrétní popis tohoto jednání (vylučující jeho zaměnitelnost

s jiným jednáním) zde uveden není. Popis jednání tak, že jednotlivé společnosti „určovaly ve vzájemné shodě prodejní ceny automobilového benzínu Natural 95 u svých čerpacích stanic“ nelze považovat za dostatečně konkrétní, neboť v něm zejména absentuje bližší specifikace „vzájemné shody“, ve smyslu konkrétního jednání zúčastněných (např. výměna informací na konkrétních setkáních, způsob výměny těchto informací, role jednotlivých zúčastněných subjektů, apod.). Sluší na tomto místě poznamenat, že soud výroku rozhodnutí nevytýká absenci konkretizace obsahu konsensu účastníků, neboť takový požadavek by u jednání ve vzájemné shodě byl v zásadě nesplnitelný (viz dále část „Nepřezkoumatelnost rozhodnutí“).

Popsaný nedostatek výroku rozhodnutí žalovaného lze tedy nepochybně označit za podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem. Jelikož jde o vadu, která vyvolává na straně adresátů rozhodnutí (žalobců) nejistotu, pokud jde

o vymezení skutků, za které byli výrokovou částí II. (ve spojení se stejně označenou částí prvostupňového rozhodnutí) postiženi, má soud za to, že tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Jsou zde proto dány důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného pro vady řízení, za podmínek vyplývajících z ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.

Procesní nástupnictví společností Aral (II) a AGIP Česká republika, s.r.o. (body 17 a 22)

Jak bylo výše již opakovaně konstatováno, předmětné správní řízení bylo zahájeno celkem se šesti společnostmi, přičemž dvě z nich v průběhu řízení zanikly bez likvidace, a to sloučením s jinou společností ve smyslu § 69a odst. 1 obchodního zákoníku. Úřad tuto skutečnost vyhodnotil tak, že jde v obou případech o univerzální sukcesi a deliktní odpovědnost zaniklých společností proto přešla na společnosti nástupnické. Tento názor považují obě dotčené společnosti za nesprávný, přičemž, dle názoru žalobce f), měla být tato otázka vyřešena již v rámci správního řízení tím, že by ve věci procesního nástupnictví bylo vydáno procesní rozhodnutí, proti kterému by bylo lze brojit řádným opravným prostředkem. S tímto názorem se soud neztotožňuje.

Jak bylo již konstatováno výše, řízení vedené dle ZOHS 2 se řídí správním řádem, nestanoví-li ZOHS 2 výslovně jinak (§ 21 odst. 8 zákona). Jednou z výjimek, kdy se obecná procesní úprava neuplatní, je vymezení okruhu účastníků řízení. Z ust. § 21 odst. 1 ZOHS 2 vyplývá, že účastníkem řízení je ten, o jehož právech nebo povinnostech stanovených tímto zákonem má být v řízení rozhodnuto. Úřad může přiznat postavení účastníka řízení i osobě, jejíž práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím Úřadu vydaným podle tohoto zákona podstatně dotčeny, pokud tato osoba před ukončením řízení o přiznání postavení účastníka řízení Úřad požádá.

Osoby uvedené ve větě první citovaného ustanovení jsou účastníky řízení *ex lege* a o jejich účastenství v řízení není proto nutné vydávat jakékoli procesní rozhodnutí (stávají se jimi již splněním zákonem stanovených podmínek). Podle věty druhé (na kterou poukazuje i žaloba) může být vzat za účastníka i jiný subjekt, jestliže jeho práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím podle tohoto zákona podstatně dotčeny, pokud o přiznání tohoto procesního postavení požádá. Podmínkou získání účastenského postavení v tomto případě je tedy kumulativní splnění celkem tří podmínek. Zaprvé nejde o osobu, o jejíchž právech nebo povinnostech má být v řízení rozhodováno; její práva nebo povinnosti pouze mohou být potenciálně rozhodnutím Úřadu podstatně dotčena. Zadruhé musí taková osoba Úřad o přiznání tohoto postavení požádat. Konečně zatřetí musí Úřad dospět k závěru, že tato žádost je důvodná; na přiznání tohoto účastenského postavení tedy není právní nárok – jde o věc správní úvahy Úřadu (účastníkem řízení se stává až právní mocí takového rozhodnutí).

Na základě uvedených skutečností je evidentní, že požadavek na přiměřený postup dle ustanovení § 21 odst. 1, věty druhé ZOHS 2 v případě, kdy dochází k procesní sukcesi, je nepřijatelný. Tento procesní postup totiž upravuje situaci, kdy do řízení chce **na vlastní žádost** vstoupit ten, **jehož práva nebo povinnosti stanovená ZOHS 2 nejsou předmětem řízení** (mohou být pouze vydáním rozhodnutí podstatně dotčena). O tento případ však v případě žalobců e) a f) (resp. jejich předchůdců) nešlo, neboť se jednalo o změnu v osobě účastníka řízení definovaného § 21 odst. 1 větou 1. zákona.

Zbývá pro úplnost dodat, že otázka případného rozhodování o změně v osobě účastníka řízení není upravena ani správním řádem. Z ust. § 14 nevyplývá, že by ve věci existence či neexistence účastenského postavení (případně jeho přiznání či nepřiznání) mělo být vydáváno jakékoli rozhodnutí; v praxi se nicméně ustálil názor, že se správním rozhodnutím, vydaným dle § 14 správního řádu, rozhoduje v případech, kdy se určitému subjektu postavení účastníka řízení odnímá. Ani o tento případ se však v dané věci nejedná. V této souvislosti soud pouze poznamenává, že tato úvaha, týkající se úpravy *lex generalis*, je opodstatněna tím, že zde existuje spor o existenci účastenského postavení ve smyslu § 21 odst. 1 věty první. ZOHS 2, na které úprava *lex specialis*, uvedena ve větě druhé citovaného ustanovení, nedopadá.

Lze tedy konstatovat, že prvostupňový orgán nepochybil, pokud ve věci procesního nástupnictví po společnostech ARAL (I) a AGIP Praha, a.s., nevydal samostatné procesní rozhodnutí.

Jako výrazně složitější se jeví zodpovězení otázky, zda může být s univerzální sukcesí (tedy aktem soukromoprávním), spojena procesní cese v postavení účastníka správního řízení (akt veřejnoprávní). O této otázce uvažil soud následovně:

Je jistě zcela mimo jakoukoli pochybnost, že se zánikem právní subjektivity jakékoli osoby soukromého práva končí i její procesní účastenství ve správním řízení. Existuje-li právní nástupce takového subjektu (ať již univerzální či singulární

sukcesor), vzniká otázka, zda může být též nástupcem zaniklého subjektu v probíhajícím správním řízení. Soustředí-li se soud pro potřeby této věci pouze na osoby právnické, a to pouze na korporace, může (při jistém zjednodušení) konstatovat, že tyto osoby jsou na straně jedné tvořeny souborem hmotných i nehmotných složek jejich činnosti (věci, práva a jiné majetkové hodnoty), na straně druhé pak složkou osobní (členové jeho orgánů, osoby, ve vztahu k němu, v pracovním či jiném obdobném poměru, apod.). Aby (čistě teoreticky) nový subjekt (tedy ten, kdo nabyt zcela či zčásti oba shora uvedené komponenty zaniklého subjektu) mohl vystupovat jako procesní sukcesor, musí být, dle názoru soudu, předmět řízení imanentně spojen s některou z těchto složek; jiná vazba mezi nástupcem a původním subjektem neexistuje (nestanoví-li pochopitelně zvláštní úprava jinak). Soud má zato, že případě složky osobní je taková možnost vyloučena. Osoby, které se zánikem původního subjektu byly (v právním smyslu) „převzaty“ subjektem nástupnickým, nebyly totiž ani před zánikem původního subjektu účastníkem správního řízení. Tím byl vždy onen zaniklý subjekt (právnická osoba) a osoby za něj jednající (bez ohledu na to, zda šlo o jednání konsensuální, či excesivní) jednaly jménem této právnické osoby, se všemi důsledky pro ni z toho plynoucími. Lze tedy uzavřít, že pro posouzení možného procesního nástupnictví po zaniklém subjektu je zcela bezpředmětné zabývat se tím, zda nástupnický subjekt převzal osobní složku subjektu zaniklého.

Jiná je situace v případech, kdy je předmět řízení svázán s neosobní složkou účastníka, typicky s věcmi či právy mu náležejícími. Otázka, který konkrétní subjekt těmito věcmi či právy disponuje, ustupuje totiž v některých případech do pozadí (typickým případem jsou např. řízení týkající se nemovitostí – např. řízení stavební, řízení týkající se ochranných známek, apod.). Zcela jednoznačně se k této otázce vyjadřuje ostatně již Slovník veřejného práva československého pod heslem „Řízení správní“, kde se konstatuje, že otázka singulární a univerzální sukcese v procesním postavení stran „souvisí s problémem přenositelnosti veřejných subjektivních práv a povinností. Sukcese taková je výjimkou vysvětlitelnou hlavně v případech aktů správních působících *in rem*, tj. tehdy, kdy oprávněným nebo zavázaným stává se každý, kdo se ocitne v určité reálné situaci: stane se vlastníkem parcelovaného pozemku, budovy, vodního díla, a pod. Lze tvrdit, že sukcesor singulární neb univerzální vstupují tu do té procesní situace, ve které se řízení správní ocitlo v době nastalé sukcese“.⁴

Ze skutečností výše uvedených vyplývá, že možnost procesní sukcese je principiálně možná v řízeních, která směřují k vydání rozhodnutí působících *in rem*. Jinými slovy, jediné v těchto případech může soukromoprávní akt vyvolat veřejnoprávní důsledek ve smyslu změny v osobě účastníka řízení. V případě těchto druhů správních řízení je proto namísto zabývat se tím, zda, popřípadě na koho, přešlo právní panství nad věcí (právem), jež je imanentně svázáno s předmětem tohoto řízení.

⁴ Háchá, E., a kol. Slovník veřejného práva československého, sv. III., Brno, Nakladatelství Polygrafia – Rudolf M. Rohrer – Brno, 1934, s. 936.

Tento závěr je, z logiky věci, nutno doplnit o názor na možnost procesní sukcese v případě řízení směřujících k vydání rozhodnutí *in personam*. V těchto případech, kdy je předmět řízení vázán výlučně na konkrétní osobu účastníka řízení (typicky řízení sankční, věci statusové, některá licenční řízení, apod.) neexistují v praxi pochybnosti o tom, že v případě zániku subjektivity účastníka řízení nelze v řízení již dále pokračovat. Tento závěr je zcela logický, neboť v těchto případech je předmět řízení imanentně spojen s osobou jeho účastníka, přičemž je pojmově vyloučena jeho převoditelnost soukromoprávní dispozicí. V případech, kdy je předmět řízení vymezen *in personam*, je tedy procesní sukcese pojmově vyloučena.

S ohledem na uvedené závěry je nutné zabývat se dále tím, jaká byla povaha předmětu řízení v projednávané věci. V řízení (zahajovaném *ex officio*) vedeném ve věci možného porušení hospodářské soutěže uzavřením dohody narušující hospodářskou soutěž je povinností Úřadu v rozhodnutí tuto skutečnost deklarovat (§ 7 odst. 1 ZOHS 2, ve znění účinném pro projednávanou věc). Na základě téhož ustanovení je povinen plnění takové dohody do budoucna zakázat. Úřad je dále oprávněn (nikoli povinen) v těchto případech rozhodnout též o uložení pokuty za toto porušení zákona (§ 22 zákona), popřípadě též rozhodnout o uložení opatření k nápravě (§ 23 zákona).

Pokud jde o samotnou podstatu tohoto řízení, tedy zjišťování, zda k uzavření nedovolených dohod došlo či nikoli, zde je, dle názoru soudu, nutno vycházet z doslovné dikce ust. § 7 odst. 1 zákona, dle kterého „zjistí-li Úřad při výkonu dozoru nebo z jiného podnětu, že byla uzavřena zakázaná dohoda (§ 3 - § 6), tuto skutečnost v rozhodnutí deklaruje“. Z této formulace je evidentní, že v této části rozhodnutí Úřadu deklaruje existenci určité, objektivně vymezené, dohody vykazující protisoutěžní aspekty bez toho, že by tato deklarace byla jakkoli vázána na konkrétní osoby, z jejichž vůle tato dohoda povstala. Tato rozhodovací kompetence je výrazem dozorcí (dohledové) pravomoci Úřadu, jejímž účelem je primárně ochrana hospodářské soutěže, nikoli retace práv konkrétních osob či naopak jejich sankcionování. Z tohoto pohledu lze tedy konstatovat, že **rozhodnutí, kterým je deklarováno uzavření zakázané dohody, ve smyslu § 3 an. ZOHS 2, je rozhodnutím povahy *in rem*.**

Stejně povahy je, mimo jakoukoli pochybnost, též kompetence Úřadu zakázat plnění takové dohody do budoucna (§ 7 odst. 1 zákona). Předmětem této výšece řízení je dohoda soutěžitelů, tedy akt založený jejich soukromoprávní dispozicí; soukromoprávním úkonem může tedy dojít např. i ke změně účastníků takové dohody bez toho, že by to mělo vliv na její další existenci. **Výrok, kterým se zakazuje plnění zakázané dohody do budoucna (§ 7 odst. 1 zákona), je povahy *in rem*.**

Pokud jde dále o kompetenci k ukládání pokut (§ 22 zákona), zde je především nutno poznamenat, že jde o pokuty ukládané za tzv. „jiný správní delikt“. K otázce povahy sankčních rozhodnutí se soudní judikatura dlouhodobě a konstantně vyjadřuje v tom směru, že jde o rozhodnutí *in personam* (viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29.12.1997, č.j. 6 A 216/95-23). Ve vztahu k ukládání pokut za

porušení povinností stanovených Zákonem o ochraně hospodářské soutěže (zde ZOHS 1) se vyjádřil taktéž Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 1.3.1996, č.j. 6A 4/95-29, kde *expressis verbis* konstatoval, že uložení pokuty dle tohoto zákona je povahy *in personam*. Vázanost sankčního výroku na konkrétní osobu vyplývá ostatně i ze samotné dikce ustanovení § 22 odst. 1 a 2 ZOHS 2, který stanoví, že pokuta může být uložena „tomu, kdo...“, resp. „soutěžitelům (...) jestliže“; srov. dikcí ustanovení § 7 odst. 1 ZOHS 2: „zjistí-li Úřad (...) že byla uzavřena zakázaná dohoda (...) tuto skutečnost v rozhodnutí deklaruje a (...) plnění této dohody (...) zakáže“. **Výrok o uložení pokuty ve smyslu ust. § 22 odst. 1 a 2 ZOHS II je tedy rozhodnutím *in personam*.**

Pro úplnost sluší dodat, že stejné povahy (*in personam*) je i případné rozhodnutí o uložení nápravného opatření, tedy (slovy Slovníku veřejného práva Československého) „použití dozorčích prostředků k odčinění závadného stavu nebo jeho následků“⁵, dle § 23 zákona. Důvodem je především fakt, že jediný omezující limit pro použití tohoto institutu je dodržení rámce tohoto zákona; tento postup je přitom *expressis verbis* vázán na „porušení zákazu nebo nesplnění povinnosti v případech uvedených v § 22 odst. 2“.

Výše uvedené skutečnosti lze tedy shrnout tak, že došlo-li v průběhu správního řízení k zániku subjektivity dvou jeho účastníků, Úřad byl oprávněn dokončit správní řízení s jejich právními nástupci (v postavení účastníků), pokud jde o deklaraci existence zakázané dohody a zákazu jejího plnění do budoucna (§ 7 odst. 1 zákona); nebyl však oprávněn rozhodnout též o uložení sankce těmto nástupcům (§ 22 zákona). Pokud tak učinil, jde o podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé; jsou zde proto založeny důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného pro vady řízení, ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.

Znepřístupnění částí správního spisu s odkazem na ochranu obchodního tajemství (body 3, 16, 18, 24, 26 a 39)

Při posouzení důvodnosti výše uvedených žalobních bodů je nutné primárně zodpovědět otázku střetu soukromoprávního institutu (práva na ochranu obchodního tajemství) a institutu veřejnoprávního (práva nahlížení do správního spisu či širěji práva účastníků účinně hájit svá práva ve správním řízení). Zde je především nutno uvést, že kompetence správního orgánu posuzovat, co je obchodním tajemstvím a co již nikoli, je výrazně omezena a představuje pouze možnost zhodnocení toho, zda konkrétní podnikatelem uváděné skutečnosti, jsou skutečně obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, zda jsou v obchodních kruzích běžně dostupné a zda je podnikatel také odpovídajícím způsobem utajuje. Již na tomto místě je proto nutno odmítnout tvrzení, že rozsah znepřístupnění některých částí spisu z titulu ochrany obchodního tajemství musí vyplývat jen ze správního uvážení

⁵ Cit. dok., sv. I., s. 465

správního orgánu, přičemž hodnocení existence a rozsahu obchodního tajemství nesmí být přenášeno na účastníky. Tato argumentace jde zcela proti zákonnému vymezení pojmu „obchodní tajemství“ (§ 17 obchodního zákoníku), kde se (mimo jiné) hovoří o tom, že jde o skutečnosti, „které mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje“. Je tedy zřejmé, že je pouze na účastnících řízení, aby na případnou existenci skutečností podléhajících obchodnímu tajemství správní orgán upozornili; nic nepřipadného nelze nalézt ani na postupu správního orgánu, který se (v zájmu seznámení se ostatních účastníků s maximálním rozsahem správního spisu) příslušného subjektu otáže, zda skutečnosti, které on sám za obchodní tajemství označil, nezpřístupní ostatním účastníkům. Nad rámec již uvedeného nicméně soud konstatuje, že tuto argumentaci (použitou společností Agip) považuje navíc za zcela účelovou, neboť na jiném místě žaloby je postupu Úřadu vytýkáno, že „v některých případech dokonce sám posuzoval a ‚rozhodoval‘, zda některé údaje (...) naplňují kritéria § 17 obchodního zákoníku a zda tak spadají pod obchodní tajemství či nikoli (...) otázka posouzení, co spadá do obchodního tajemství, je výlučně věcí příslušného podnikatele a nemůže o něm být rozhodováno v rámci vedení správního řízení“. Správnímu orgánu je tedy na straně jedné vytýkáno, že vymezení v rozsahu obchodního tajemství ponechal na účastnících, na straně druhé měl porušit zákon tím, že sám posuzoval a rozhodoval, zda některé údaje naplňují kritéria § 17 obchodního zákoníku (blíže viz bod 18). Pro zjevnou rozpornost a účelovost této argumentace se k ní soud dále vyjadřovat nebude.

K samotné podstatě věci lze uvést, že v projednávané věci bylo plně aplikovatelné ust. § 23 odst. 3 správního řádu, dle kterého je povinností správního orgánu učinit opatření, aby nahlédnutím do spisu nebylo porušeno státní, hospodářské nebo služební tajemství, nebo zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti. Fakt, že pod režim ust. § 23 odst. 3 správního řádu bylo lze podřadit i ochranu obchodního tajemství (tedy institutu, který v době vzniku správního řádu v naší legislativě neexistoval), je judikaturou obecně přijímána (viz např. též rozsudek Vrchního soudu v Olomouci, na který je poukazováno žalobou dále).

Dovolávají-li se žalobci při řešení dané otázky rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30.8.1999, sp.zn. 2 A 4/1999, nelze této argumentaci odepřít relevanci. Vrchní soud zde totiž vyslovil názor, dle kterého by odepřením nahlédnutí do spisu účastníkům řízení s odůvodněním, že spis obsahuje obchodní tajemství, byla výrazným způsobem omezena možnost jejich obrany s tím, že neexistují zákonné důvody, které by soukromý zájem na absolutním utajení obchodního tajemství nadřazovaly nad zájem na dodržení zásad stanovených správním řádem. Tento právní názor byl nicméně již judikaturou (ať již soudů obecních či Ústavního soudu) překonán. V této souvislosti lze poukázat zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.1.2005, č.j. 2 A 13/2002-424, kde byl zaujat názor opačný. Soud zde konstatoval, že „pokud jde o možnost nahlížet do správního spisu, včetně těch částí, které obsahují obchodní tajemství, soud poukazuje na usnesení Ústavního soudu ČR II. ÚS 419/04, které zdůrazňuje rozdíly mezi správním řízením a řízením soudním, co se týče práv jejich účastníků. Rozdíly plynou jak z odlišné povahy a začlenění správního orgánu (orgán moci výkonné) a soudu (orgán moci soudní), tak i ze

základních zásad řízení. Zatímco soudní řízení ovládá zásada bezprostřednosti, ústnosti a veřejnosti, správní řízení je ovládáno zásadou neveřejnosti a písemnosti. U obou těchto typů řízení se přitom jedná o zásady ústavně souladné. Ze zásady písemnosti a neveřejnosti přitom vyplývá povinnost správního orgánu obsažená v § 23 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu (...). Není tedy na újmu práv účastníka řízení, když správní orgán uvedené zákonné ustanovení aplikuje. Na druhou stranu z jeho aplikace vyplývá pro správní orgán povinnost své rozhodnutí dostatečně odůvodnit a vyargumentovat i k těm částem spisového materiálu, ke kterým je účastníkům řízení zamezen přístup, aby tak mohl mít každý účastník alespoň rámcovou představu o obsahu a povaze utajených podkladů rozhodnutí.“ Lze tedy konstatovat, že postup prvostupňového orgánu byl zcela konformní s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, neboť se v odůvodnění svého rozhodnutí na straně jedné (v souladu s principy obecné i právní logiky) vypořádal s důvody, které ho ke zneprístupnění některých částí spisového materiálu vedly, na straně druhé pak údaje, označené účastníky za obchodní tajemství, uvedl v rámci možnosti (jakožto podklady pro své rozhodování) v agregované či anonymizované podobě. Uvádění těchto derivativních informací tedy nelze považovat za jakékoli porušení práva na spravedlivý proces. Uvedené platí pochopitelně i pro odůvodnění rozhodnutí žalovaného.

Je-li v této souvislosti dále namítáno, že správní orgány vycházely v dané věci též z určitých „mimoproceních“ zjištění (tedy zjištění, které si účastníci nemohli ověřit), zde soudu nezbývá, než konstatovat, že jde o argumentaci blíže neupřesněnou (bod 12f žaloby společnosti OMV) či postavenou na argumentaci uvedené v rozkladu (bod 41b této žaloby). Takto neurčitými tvrzeními se soud z podstaty věci nemůže dále zabývat.

Z důvodů výše uvedených lze tedy uzavřít, že tato skupina žalobních námitek není důvodná.

Nenařizování ústního jednání (body 1, 4, 24 a 32)

Institut ústního jednání je v ZOHS 2 (ve znění platném pro projednávanou věc) upraven v ust. § 21 odst. 7. Dle tohoto ustanovení na návrh účastníka řízení, nebo jeví-li se to z povahy věci potřebné, Úřad nařídí ústní jednání. Úřad může k ústnímu jednání předvolat jako svědky osoby, jejichž informace mohou přispět k úplnému, skutečnému a spolehlivému zjištění stavu věci.

Jak již bylo výše konstatováno, procesní postup v řízení před Úřadem se řídí úpravou ZOHS 2 (§ 21 odst. 8 zákona); subsidiárně se pak použije obecná norma upravující správní řízení – správní řád. Vzhledem k tomu, že institut ústního jednání je upraven samostatně jak v ZOHS 2, tak i ve správním řádu (§ 21), přičemž úprava ZOHS 2 upravuje i podmínky, za nichž může být ústní jednání prováděno, má soud za

to, že toto ustanovení představuje komplexní úpravu ústního jednání v řízení před Úřadem, bez toho, že by zde bylo namíste subsidiárně aplikovat úpravu obecnou.

Z tohoto pohledu tedy nelze postupu prvostupňového orgánu, který o ústních jednáních s jednotlivými účastníky zbylé účastníky neinformoval a neumožnil jim tak na nich účast, považovat za porušení procesního předpisu, ať již § 21 odst. 7 ZOHS 2, či § 21 odst. 2 správního řádu. I za situace, kdy by soud připustil subsidiární aplikaci ust. § 21 odst. 2 správního řádu, má za to, že postup žalovaného není možné hodnotit jako porušení procesních práv účastníků řízení, neboť by se nejednalo o jeho svévoli či nedbalost, ale o postup, který měl zajistit ochranu obchodního tajemství osob, s nimiž bylo ústní jednání vedeno. V tomto smyslu byli žalobci ostatně již v průběhu správního řízení zpraveni, přičemž prvostupňový orgán učinil zcela evidentně maximum pro umožnění účinného chránění práv zbývajících účastníků, jak na to poukazuje žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí (pořízení zápisů z jednání s anonymizovanými částmi, zpřístupnění těchto zápisů ostatním účastníkům, umožnění podání vyjádření, apod.).

S ohledem na uvedené skutečnosti tedy soud uzavírá, že prvostupňový orgán nezasáhl do procesních práv účastníků řízení, neumožnil-li jim účast u ústních jednání s jinými účastníky, jejichž předmětem byly (mimo jiné) též skutečnosti podléhající obchodnímu tajemství.

Porušení práva na vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí, ve smyslu § 33 odst. 2 správního řádu (body 12, 28 a 38)

Shora uvedenými žalobními námitkami je především poukazováno na skutečnost, že žalovaný před vydáním svého rozhodnutí nepostupoval vůči účastníkům ve smyslu ust. § 33 odst. 2 správního řádu, tedy neinformoval je o možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění, čímž jim byla odepřena též možnost navrhnout případně doplnění dokazování. Nahlédnutím do předloženého správního spisu (č.l. 2475 – 3226) bylo zjištěno, že od okamžiku vydání prvostupňového rozhodnutí do vydání rozhodnutí žalovaného nebylo ve věci prováděno již žádné dokazování; veškerá činnost Úřadu, resp. žalovaného směřovala pouze k odstranění věcných a procesních nejasností vyplývajících z rozkladů podaných účastníky. Z tohoto důvodu proto žalovaný ust. § 33 odst. 2 správního řádu neporušil, neboť při svém rozhodování vycházel ze skutkového stavu, který zde byl v době rozhodování orgánu prvostupňového. Za této situace by výzva účastníkům ve smyslu citovaného ustanovení byla jen výrazem bezúčelného právního formalismu. Podstatné pro tento závěr soudu je též zjištění, že povinnosti vyplývající z ust. § 33 odst. 2 správního řádu vyhověl před vydáním svého rozhodnutí prvostupňový orgán, jak vyplývá z výzev ze dne 5.3.2004 adresovaných jednotlivým účastníkům řízení (č.l. 2196 – 2206); účastníci řízení měli tedy v dané věci zcela prokazatelně možnost seznámit se se všemi skutkovými okolnostmi věci, na jejichž základě bylo Úřadem i žalovaným rozhodováno.

Pokud jde o požadavek na předložení jakéhosi shrnutí základních skutkových podkladů pro rozhodnutí a jejich principiální právní zhodnocení Úřadem v rámci postupu dle § 33 odst. 2 správního řádu, zde lze bez dalšího konstatovat, že takový požadavek nemá oporu v citovaném ustanovení a je proto nedůvodný. Soud jej považuje navíc za poněkud protismyslný i z hlediska samotné podstaty věci. Nelze totiž nevidět, že smyslem ust. § 33 odst. 2 správního řádu je upozornit účastníky řízení, že správní orgán považuje dokazování za skončené (tedy že dosud zjištěný skutkový stav věci považuje za dostačující) a že jde o poslední příležitost, kdy se k těmto **skutkovým** okolnostem věci mohou vyjádřit. V tomto procesním stadiu nelze po správním orgánu požadovat, aby jakkoli předjímal své **právní** hodnocení věci; právě na základě tohoto procesního úkonu může teprve zjišťování skutkového stavu věci považovat za skončené a teprve tímto okamžikem (resp. okamžikem, kdy účastníci řízení tohoto svého oprávnění využijí) může přistoupit k samotnému právnímu hodnocení věci. Odkazují-li žalobci v této věci na rozhodovací praxi Evropské Komise, nejde o argumentaci přiléhavou, neboť na procesní postup před národními úřady nelze bez dalšího procesní postup před úřady komunitárními aplikovat. Z tohoto důvodu lze též odmítnout požadavek na poskytnutí alespoň čtyřtýdenní lhůty k využití předmětného práva; zákon je ze strany správního orgánu dodržen tehdy, je-li účastníkům poskytnuta lhůta přiměřená složitosti a povaze věci a z tohoto důvodu by proto jakákoli bližší reglementace takové lhůty nebyla zcela smysluplná.

Pouze na okraj soud poznamenává, že způsob, jakým se prvostupňový orgán v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal s otázkou práva na seznámení se s obsahem spisu (str. 78) svědčí o jeho zjevném pochybení, neboť se zde v bližším odkazuje na závěry předcházejícího rozhodnutí žalovaného ze dne 4.9.2002 – takové rozhodnutí však vydáno nebylo. Tato dílčí nepřezkoumatelnost závěrů prvostupňového orgánu však byla bezezbytku odstraněna v odůvodnění rozhodnutí žalovaného a nejde proto o pochybení, které by mohlo mít vliv na zákonmost rozhodnutí.

Soud tedy uzavírá, že **postupem obou správních orgánů nedošlo k porušení ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu, ani principů, na nichž je toto rozhodnutí vystavěno.**

Nedostatečně či nesprávně zjištěný skutkový stav věci (body 2, 5, 7, 15, 29, 30, 32, 33 a 34)

Výše uvedené body představují jednotlivé žalobní námitky, kterými je rozporován způsob provádění dokazování, a to zejména s ohledem na jeho dostatečnost a relevantnost. Odhlédne-li soud od skutečnosti, že řada žalobních námitek má spíše proklamativní charakter, bez bližší konkretizace tvrzení, za významnou považuje zejména námitku, kterou je tvrzeno, že důkazní břemeno v daném správním řízení nese správní orgán. S tímto názorem se soud zcela ztotožňuje, neboť (jak již bylo výše opakovaně konstatováno) předmětné řízení je řízením dozorčím (dohledovým), které je zahajováno *ex officio* a jeho podstatou je

sledování chování určitého okruhu subjektů a porovnávání tohoto chování s požadavky zákona. Pokud tedy orgán dohledu má za to, že si některé subjekty počínaly nedovoleným způsobem, je jeho povinností takovou skutečnost prokázat. Nelze tedy po účastnících řízení spravedlivě požadovat, aby Úřadu prokazovali, že se protisoutěžního jednání nedopustili; takový požadavek by byl ostatně v rozporu s principy obecné logiky. Na straně druhé to však neznamena, že by orgán dohledu nebyl oprávněn požadovat po účastnících vysvětlení jejich konkrétního chování, důkazní podložení jejich tvrzení, apod. Žádný exces, ve smyslu vybočení z výše uvedených pravidel, však soud v projednávané věci na straně obou správních orgánů neshledal.

Žalobami je dále namítána účelová interpretace zjištěných skutečností, odmítání provádění důkazů navrhovaných účastníky a přehlížení důkazů svědčících ve prospěch závěru o soutěžně konformním jednání účastníků. Pokud jde o otázku, zda jednotlivé zjištěné skutečnosti byly správními orgány hodnoceny účelově či nikoli, její zodpovězení by bylo možné pouze v rámci hodnocení správnosti věcných závěrů obou správních orgánů, jakkoli lze formálně i tuto námitku označit za námitku povahy procesní (minimálně jako porušení základních zásad správního řízení ve smyslu § 3 odst. 1 a 4 správního řádu). Na tomto místě, kdy jsou posuzovány čistě procesní aspekty řízení před žalovaným i Úřadem, však pro úvahy tohoto typu není místa. Tvrzení, že **Úřad vědomě ignoroval skutečnosti svědčící ve prospěch žalobců** se objevují prakticky ve všech žalobách, povětšinou však v rovině obecné. V případech, kdy je žalobami poukazováno na existenci konkrétních skutečností, které nebyly v odůvodnění obou správních rozhodnutí zohledněny (např. provedená kontrola komunikace vedoucích pracovníků účastníků řízení či existence cenových pokynů společnosti SHELL, předcházejících pokynu pro den 28.5.2001), nelze přehlédnout, že jde o skutečnosti, které byly správním orgánům prokazatelně známy (viz obsah správního spisu), avšak v rámci skutkového a právního hodnocení věci se o nich odůvodnění rozhodnutí nezmiňují. Jako v předchozím případě, i zde by hodnocení oprávněnosti postupu žalovaného i prvostupňového orgánu v případě jednotlivých namítaných skutečností fakticky představovalo již hodnocení věci po stránce věcné; soud se proto (pro další průběh správního řízení) omezuje pouze na vyslovení základní zásady, dle které se správní orgán musí vypořádat v odůvodnění rozhodnutí se všemi skutečnostmi, na které bylo účastníky řízení, v rámci jejich procesní obrany, poukazováno, a to bez ohledu na to, zda správní orgán případně tyto skutečnosti považuje pro posouzení věci za zcela irelevantní; pouze takový postup je souladný s požadavky ust. § 47 odst. 3 správního řádu.

Je-li v rámci této skupiny žalobních bodů dále namítáno, že ze strany Úřadu byly **odmítány návrhy účastníků na doplnění dokazování** (zejména pokud jde o vypracování znaleckého posudku za účelem posouzení, zda daný relevantní trh má oligopolní charakter a provedení blíže specifikovaných důkazů pro posouzení faktické existence kontaktů mezi účastníky a příčinné souvislosti mezi těmito kontakty a jejich chováním na trhu), zde soud (opět v obecné rovině) konstatuje, že žalovaný, ale zejména prvostupňový orgán, se v odůvodnění svých rozhodnutí s těmito námitkami vypořádali. Soud zde zejména odkazuje na části odůvodnění prvostupňového

rozhodnutí nazvané „Posouzení jednání účastníků řízení z hlediska zákona o ochraně hospodářské soutěže“ (č.l. 59 – 65) a „Námítky účastníků řízení v průběhu řízení“ (č.l. 66 – 75), jakož i na část označenou „Námítky účastníků řízení vztahující se k analýzám chování účastníků řízení“ (č.l. 75 – 78). Samotný způsob, jakým se oba správní orgány s těmito návrhy vypořádaly, by byl již podmíněn posouzením věci po stránce věcné; obdobně jako v předcházejícím případě i zde se soud soustřeďuje pouze na procesní aspekty věci.

Pokud jde o tvrzení, že **obě správní rozhodnutí jsou postavena toliko na nepřímých důkazech, které navíc netvoří ucelený řetězec** (a to z různých důvodů, v jednotlivých žalobách podrobněji popsanych) a které bylo lze často interpretovat různými způsoby, v tomto případě se jedná již o námítky, které byly sice žalobami kvalifikovány jako procesní, svou podstatou však míří do věcného posouzení věci a soud se jimi proto v rámci přezkoumávání procesních aspektů dané věci blíže zabývat nebude. Uvedené bezesbýtku platí i pro tvrzení, že **hypotézy, ze kterých oba orgány vycházely, nejsou dostatečným způsobem důkazně podloženy**.

Konečně považuje soud za vhodné vyjádřit se k námitce společnosti OMV, dle které žalovaný i Úřad „**dokazování v řízení po zrušení prvoinstančního rozhodnutí takřka neprováděli**“. Toto tvrzení je nejen neurčité, ale obsah správního spisu je zcela jednoznačně vyvrací; soud proto tuto žalobní námitku považuje za bezpředmětnou.

Na základě shora uvedených skutečností soud konstatuje, že **v rovině obecné nebyl postup obou správních orgánů při zjišťování skutkového stavu věci stížen žádnými relevantními pochybeními**.

Vežadání znaleckého posudku k posouzení možného oligopolního charakteru trhu (body 2, 6, 21, 23 a 32)

Kromě obecných námitek týkajících se způsobu provádění dokazování a jeho dostatečnosti, obsahují žaloby celou řadu konkrétních námitek, vztahujících se k neprovedení konkrétních navrhovaných důkazů či způsobu interpretace důkazů provedených. V tomto směru je žalobci nejvíce namítán způsob, jakým se Úřad (potažmo žalovaný) vypořádal s tvrzeními žalobců, že předmětný relevantní trh má oligopolní povahu. Jakkoli soud již opakovaně uvedl, že ke způsobu hodnocení jednotlivých důkazů se v rámci posuzování procesních aspektů dané věci nebude vyjadřovat, považuje v tomto případě za vhodné vyjádřit se, alespoň v rovině obecné, k zásadním výtkám žalobců. Soud především souhlasí s tvrzením, že posouzení, zda je určitý trh monopolisticky konkurenční či oligopolní, je věcí ekonomické teorie, nikoli práva. Tuto skutečnost však nelze interpretovat tak, že by soutěžní úřad nebyl kompetentní se k této otázce kvalifikovaně a autoritativně vyjádřit. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je ústředním orgánem státní správy pro podporu a ochranu hospodářské soutěže proti jejímu nedovolenému omezování (§ 1 odst. 1 zákona

č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů); vyplývá-li současně pro Úřad oprávnění vykonávat dozor nad tím, zda a jakým způsobem soutěžitelé plní povinnosti vyplývající pro ně ze ZOHS 2 (§ 20 odst. 1 písm. a) ZOHS 2) je zřejmé, že pravomoc Úřadu není omezena pouze na posuzování právních aspektů ochrany hospodářské soutěže.

Závěr výše uvedený nelze nicméně interpretovat tak, že by Úřad nebyl povinen své závěry v oblasti mikroekonomie dostatečně zdůvodnit a vypořádat se též s odbornými námitkami uplatněnými účastníky řízení. *Obiter dictum* soud v této souvislosti poznamenává, že například odmítnutí oligopolní charakteristiky trhu s odkazem na nízkou hodnotu indexu HHI bez toho, že by z odůvodnění vyplývalo, jakým způsobem byla hodnota tohoto indexu zjištěna, či odmítnutí téhož se zcela nekonkrétním odkazem na webové stránky, nelze jistě za splnění těchto požadavků považovat.

K těmto žalobním bodům lze tedy uzavřít, že jejich bližší posouzení by vybočilo z oblasti posuzování procesních aspektů předcházejícího řízení; některé argumenty žalobců lze nicméně i v této sféře přezkumu považovat za důvodné.

Neprovedení dalších (konkrétních) navrhovaných důkazů (body 13, 29 a 2)

Ať již jde o tvrzení, že Úřadem mělo být zadáno vypracování znaleckého posudku ke zjištění existence cenového paralelismu na trhu, či že měly být provedeny důkazy svědčící ve prospěch existence regionálních odlišností na trhu pohonných hmot (tedy nehomogenity trhu), posouzení jejich důvodnosti by vyžadovalo přistoupit k věcnému posouzení věci. Obdobně je tomu v případě tvrzení o neexistenci jednoznačných důkazů o koordinaci účastníků prováděné na půdě ČAPPO (bod 2). Z důvodů, o kterých bylo pojednáno opakovaně výše, se proto soud posuzováním důvodnosti těchto tvrzení na tomto místě dále nezabýval.

Opomenutí dalších soutěžitelů coby možných účastníků řízení (body 13, 31 a 37).

Posouzení těchto žalobních bodů by opět bylo podmíněno posouzením hmotněprávní stránky věci; ze stejných důvodů jako v předcházejícím bodě se proto soud na tomto místě důvodností uvedených žalobních námitek nezabýval.

Nepřezkoumání prvostupňového rozhodnutí žalovaným v plném rozsahu (bod 8)

Tato žalobní námitka, uvedená opakovaně v žalobě společnosti OMV, nebyla blíže konkretizována. S ohledem na existenci dispoziční zásady (§ 71 odst. 1 písm. d) s.ř.s., § 75 odst. 2, věta první. s.ř.s.) není soud povinen, ale ani oprávněn, dovozovat jakékoli důvody nezákonnosti za žalobce. Touto žalobní námitkou se proto soud zabýval ve stejné míře obecnosti, v jaké byl tento žalobní bod uplatněn. **Nic přitom nenavědčuje závěru, že by (s výjimkami dále uvedenými), byla některá z rozkladných námitek opomenuta.**

Účelový a nepřiměřený procesní postup žalovaného (body 9 a 25)

V rámci těchto žalobních bodů je především poukazováno na velmi krátkou dobu, která uplynula od předložení věci Úřadem žalovanému, do doby vydání druhostupňového rozhodnutí s tím, že již tato skutečnost sama o sobě vylučuje, aby se žalovaný věci skutečně odpovědně zabýval. Jelikož se soudu z obsahu spisového materiálu nepodařilo zjistit, který konkrétní den byla věc předložena Úřadem žalovanému, vychází při hodnocení této námítky ze zjištění, že poslední úkony účastníků (nepočítaje v to podání společnosti ConocoPhillips, o kterém bude pojednáno dále) byly úřadu doručeny dne 11.5.2004 (č.l. 3203 – 3218); šlo o vyjádření k rozkladům podaným jinými účastníky. Pokud by tedy následující den (úterý 12.5.2004) věc obdržel žalovaný (§ 57 odst. 2 správního řádu), měl k prostudování věci a vydání rozhodnutí zhruba 10 – 12 pracovních dní (jeho rozhodnutí bylo vydáno v pondělí 31.5.2004). Lze souhlasit se žalobci, že s ohledem na právní složitost věci a mimořádnou obsáhlost spisového materiálu jde o velmi krátkou lhůtu k tomu, aby se žalovaný spolehlivě seznámil se stavem věci, učinil si na věc právní názor a tyto své závěry pak vtělil do písemné formy – rozhodnutí. Jelikož však žalovaný při svém rozhodování vychází z návrhu jím ustavené rozkladové komise (§ 61 odst. 2 správního řádu), nelze vyloučit, že i v rámci takto krátkého časového úseku mohlo být o věci uváženo v souladu s podmínkami vyplývajícími z ust. § 3 odst. 3 a 4 správního řádu. Jakkoli tedy soud shledává pochybnosti žalobců v tomto směru za zcela plausibilní, nenalézá zde důvod, pro který by lze konstatovat, že rozhodnutí žalovaného by z těchto důvodů bylo nezákonné, či vydané na základě nezákonného procesního postupu.

Pokud jde konečně o námítku společnosti ConocoPhillips, dle které ji shora popsaným postupem žalovaného bylo znemožněno podat doplnění jejího rozkladu (komentář k prvostupňovému rozhodnutí), v důsledku čehož bylo porušeno její právo na efektivní obhajobu, tomuto tvrzení nelze přisvědčit. Důvodem je především skutečnost, že podání ze dne 18.5.2004, doručené žalovanému dne 20.5.2004 (č.l. 3221 – 3223), kromě polemiky s dosavadním průběhem řízení obsahuje toliko zcela neurčité sdělení: „...v nejbližších dnech předložíme text Rozhodnutí doplněný o komentář k jednotlivým částem. Pokud byste tedy v mezidobí hodlal vydat jiné než zrušující rozhodnutí, žádáme Vás o posečkání s takovým krokem až do prostudování námi připravovaného dokumentu.“ Toto sdělení, neobsahující zejména jakýkoli časový horizont předložení „komentáře k rozhodnutí“ bylo žalovanému doručeno zhruba měsíc a půl od doručení prvostupňového rozhodnutí žalobci (1.4.2004 - č.l. 2174). Vzhledem k tomu, že žalobce byl mimo jakoukoli pochybnost seznámen s obsahem správního spisu, lze tuto lhůtu pro podání kvalifikovaného rozkladu považovat za přiměřenou. Další vyčkávání na případná nová podání účastníků by nebylo opřeno o žádné ustanovení aplikovatelného procesního předpisu; mohlo být naopak v rozporu s požadavkem na co nejrychlejší průběh správního řízení (§ 3 odst. 3, věta první správního řádu).

Jakkoli tedy nelze shora uvedené výhrady žalobců k procesnímu postupu žalovaného odmítnout jako zcela liché, nespojuje s nimi soud bez dalšího závěr o vadách této fáze správního řízení, jež by měly vliv na zákonnost rozhodnutí.

Uplatňování paušalizovaného přístupu k účastníkům (bod 27 a 36)

Touto žalobní námitkou je vysloven požadavek na individuální posouzení námitek uplatněných jednotlivými účastníky řízení s tím, že vztahuje-li se argument ze správního orgánu (zejména pokud jde o skutkové okolnosti věci) paušálně ke všem účastníkům řízení, nelze s takovou argumentací efektivně polemizovat. Této argumentaci lze nepochybně přisvědčit (je zcela v souladu s požadavky ustanovení § 3 odst. 2 správního řádu), konkrétní procesní postup je však vždy nutno přizpůsobit povaze projednávané věci. Ve věci právně, ale zejména skutkově složité, jako je věc nyní projednávaná, nelze jistě po správním orgánu spravedlivě požadovat, aby se zabýval samostatně každým tvrzením jednoho každého z účastníků, jsou-li tato tvrzení v podstatných znacích shodná. Opačný postup by vedl nepochybně k naprostému zneřehlednění již beztak mimořádně komplikované věci; v důsledku toho by pak hodnotící úvahy správního orgánu byly rozmělněny a na úkor srozumitelnosti atomizovány. Principiálně tedy postupu správního orgánu, který jednotlivá tvrzení účastníků soustředí do tvrzení obecnějších, nelze ničeho vytknout (obdobným způsobem ostatně postupuje soud i v rámci tohoto soudního řízení). Na straně druhé nicméně nelze nevidět, že se prvostupňový orgán v některých případech skutečně jistě paušalizace dopouštěl – viz např. argumentace společnosti OMV, že ke zvýšení prodejních cen N95 přistoupila až jako poslední z účastníků řízení, a to pouze v reakci na jejich chování na trhu.

Lze tedy uzavřít, že vzdor některým pochybením Úřadu soud celkově neshledává v postupu obou správních orgánů přístup, který by bylo možno označit za paušalizovaný přístup k účastníkům.

Kladení kapciózních či sugestivních otázek při výslechu zástupce žalobce (bod 30)

Společností ConocoPhillips je rozporován způsob, jakým byl veden výslech jejích zástupců na ústním jednání před Úřadem dne 5.10.2001. Z obsahu tohoto protokolu (č.l. 130 – 136 spisu) soud zjistil, jaké otázky byly Úřadem kladeny a jak na ně bylo zodpovězeno.

Otázka č. 11: „Jaké byly důvody pro plošné zvýšení cen v uvedeném období?“ dle názoru žalobce předjímá, že z jeho strany došlo k plošným úpravám cen. Žalobci lze přisvědčit v tom, namísto formulace „plošné zvýšení cen“ by byla vhodnější formulace použitá v otázkách č. 9 a 10: „změna ceny většího rozsahu“; z této skutečnosti však nelze dovozovat bez dalšího jakoukoli předpojatost správního orgánu, jak se snaží dovést žalobce. Z odpovědi zástupce žalobce (***) přitom vyplývá, že proti této použité formulaci se nikterak nehradil.

Otázka č. 12: „Podle podkladů předložených Úřadu jste přikročili v uvedeném období ke zvýšení prodejních cen PHM u ČS i přesto, že se Vám nákupní ceny PHM-N95 nezvýšily, nýbrž naopak snížily. Vyjádřete se k této skutečnosti.“ Dle názoru žalobce tím Úřad podsouvá, že by mezi nákupními a prodejními cenami měla existovat souvislost. Ani v tomto případě se zástupce žalobce proti použité formulaci ve své odpovědi (***) neohradil; na formulaci samotné pak soud neshledává cokoli závadného, neboť jde jen o konstatování zjištěných skutečností s požadavkem na vysvětlení jejich diskrepance.

Otázka č. 13: „Nebylo v dané situaci výhodnější naopak prodejní ceny u ČS snížit a podat zákazníkům vyšší objem PHM na úkor konkurence (s ohledem na *** ce) a získat tak potřebný objem tržeb z (***) objemu prodaných litrů PHM?“ mělo být žalobci podsouváno, že mohl a měl jednat jinak. Toto tvrzení žalobce považuje soud za zcela nepřipadné, neboť otázku položenou úřadem shledává jako zcela ekonomicky racionální úvahu; pro odpověď zástupce žalobce na ni platí, co bylo uvedeno u otázce č. 12.

Otázka č. 15: „Jestliže jste rozhodli o zvýšení cen PHM u ČS většího rozsahu v období od konce dubna až červenec 2001, jak jste mohli vědět, že budou PHM za tuto cenu prodejné, když konkurence měla cenovou úroveň u svých ČS obdobnou, jako Vaše společnost před zvýšením?“ označil žalobce za spekulativní s tím, že žalobci podsouvá iniciaci ve zvýšení prodejních cen a implikuje jeho dohodu s konkurencí. Odhlédne-li soud od skutečnosti, že namísto slova „vědět“ by bylo zřejmě vhodnější použít slovo „předpokládat“ (jde nepochybně o pouhou formulační neobratnost vyslychajícího – tato otázka byla ostatně pokládána i jiným účastníkům), lze k ní bez dalšího odkázat na to, co bylo již uvedeno k otázce č. 13.

Z důvodů výše uvedených tedy soud **žádnou z otázek č. 11, 12, 13 a 15 položených zástupcům žalobce na ústním jednání před Úřadem dne 5.10.2001 nepovažuje za kapiózní či sugestivní a Úřad tedy v tomto směru při provádění výsledku nikterak nepochybil.**

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí (body 7, 11, 14, 15, 20 a 39)

Tato skupina žalobních námitek se koncentruje do dvou tvrzení, a sice tvrzení o absenci některých hodnotících soudů a nevypořádání se odpovídajícím způsobem s uplatněnými námitkami.

Pokud jde o kategorii první, poukazováno je především na fakt, že se žalovaný nevypořádal s otázkou **zaměnitelnosti z hlediska nabídky**. Toto tvrzení není důvodné, neboť žalovaný se v části svého odůvodnění „Věcné vymezení relevantního trhu“ ztotožnil se závěry uvedenými v prvostupňovém rozhodnutí; otázka zmiňované zaměnitelnosti je přitom v prvostupňovém rozhodnutí zmiňována – viz str. 51, třetí odstavec shora an. V případě namítané nepřezkoumatelnosti závěrů týkajících se

existence trvalých meziregionálních rozdílů na trhu pohonných hmot je situace obdobná; prvostupňové rozhodnutí (na které opět žalovaný odkazuje) kromě poukazu na centrální řízení a prodejní politiky účastníků též konstatuje, že existující regionální odlišnosti nemají trvalý charakter, nejsou výrazné a jde o běžný projev daného trhu (str. 52, odstavec třetí shora). Faktem nicméně zůstává, že se oba správní orgány v odůvodnění svých rozhodnutí nevyjadřují k případné rozhodovací praxi komunitárních orgánů v této otázce. Důvodné není dále tvrzení o nevypořádání se s argumentací společnosti **OMV**, která poukazovala na skutečnost, že **své prodejní ceny zvýšila jako poslední z účastníků**, a to pouze v reakci na jejich chování. O tomto tvrzení je pojednáno pod bodem 7. na str. 77 prvostupňového rozhodnutí. Přisvědčit nelze dále tvrzené **nepřezkoumatelnosti závěru, dle kterého mělo protisoutěžní jednání trvat až do listopadu 2001**; zde lze (mimo jiné) odkázat na str. 25 prvostupňového rozhodnutí, poslední odstavec, kde se konstatuje, že teprve v prosinci roku 2001 nasvědčuje vývoj změn průměrných měsíčních prodejních cen N95 u jednotlivých účastníků řízení jejich tržnímu chování, což se projevilo i v nižší úrovni průměrné měsíční hrubé marže (kdy tato také koresponduje s vyšší marže dosahované v roce 2000). Soud konečně nemůže přisvědčit ani tvrzení, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro **neuvedení, co konkrétně mělo být obsahem shody mezi účastníky**. Je skutečností, že odůvodnění prvostupňového orgánu (na které se odvolává i žalovaný) neobsahuje konkrétní popis tohoto konsensu. To ovšem neznamená, že je rozhodnutí stiženo nepřezkoumatelností, neboť samotný koncept jednání ve shodě (na rozdíl od dohod v užším smyslu - § 3 odst. 1 ZOHS 2) zásadně vylučuje, aby správní orgán exaktně popsal, co konkrétně bylo předmětem vzájemného konsensu jednajících subjektů. Takový požadavek je typický právě a jen pro dohodu v užším smyslu. Z hlediska přezkoumatelnosti závěrů správního orgánu tedy postačí skutkově prokázat existenci všech tří výše opakovaně zmiňovaných znaků jednání ve shodě a na jejich splnění pak vystavět závěr hmotněprávního posouzení.

Vyjadřují-li dále žalobci nesouhlas s postupem žalovaného, který v případě některých námitek **odkazuje na argumentaci prvostupňového orgánu, případně tuto argumentaci přejímá** (neakceptování sezónního charakteru poptávky, neoligopolní povaha relevantního trhu, apod.), soud v takovém postupu neshledává nic právně závadného. Nelze totiž přehlédnout, že rozhodnutí prvostupňového orgánu a rozhodnutí druhostupňové spolu tvoří jeden celek a odkazuje-li se tedy rozhodnutí druhostupňové na závěry vtělené do odůvodnění rozhodnutí prvostupňového, nejen že takovému postupu nelze ničeho vytknout, ale jde naopak o naplnění požadavku na efektivitu správního řízení. Dle názoru soudu nelze nalézt žádný ospravedlnitelný důvod, který by správnímu orgánu ukládal, aby znovu opakoval ty závěry, v nichž se ztotožňuje se závěry orgánu prvostupňového. Důvodné konečně není ani tvrzení, že žalovaný, v rámci námítky poukazující na možná alternativní vysvětlení chování účastníků s ohledem na konkrétní ekonomické teorie, odkazuje na prvostupňové rozhodnutí bez toho, že by o nich prvostupňový orgán jakkoli pojednal. Všechny účastníky řízení předložené teorie (subsumovatelné v zásadě pod tzv. „teorie her“) jsou totiž ekonomickou teorií vykládány jako případy možného strategického chování soutěžitelů na oligopolním trhu; prvostupňový orgán se jejich důvodností nezabýval

právě s ohledem na skutečnost, že charakter oligopolního trhu nedovodil. I v tomto směru jsou tedy závěry žalovaného přezkoumatelné.

Všechny výše uvedené skutečnosti lze shrnout tak, že i přes některé výhrady ke způsobu, jakým se žalovaný vypořádal s některými rozkladovými námitkami, jeho **rozhodnutí jako celek nelze označit za nepřezkoumatelné.**

Porušení zásady presumpce nevinny a zásady *in dubio pro reo* (bod 35)

Obdobně jako v předcházejících případech (body 2, 13, 29, 31 a 37) by posouzení důvodnosti tohoto žalobního bodu bylo odvislé od posouzení hmotněprávní stránky věci; soud se proto na tomto místě důvodností této žalobní námítky blíže **ne** zabýval.

Neposkytnutí informací týkajících se složení a stanovisek rozkladové komise (bod 39)

Tvrzení, že návrh rozkladové komise (§ 61 odst. 2 správního řádu), či její personální složení, lze považovat za podklad rozhodnutí, se kterým má účastník řízení právo se seznámit (§ 33 odst. 2 správního řádu) soud nemůže přijmout.

Podle ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu je správní orgán povinen dát účastníkům řízení možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popř. navrhnout jeho doplnění. Za podklad o rozhodnutí je přitom třeba považovat skutečnosti, z nichž správní orgán vycházel ve svém právním hodnocení věci a na jejichž základě ve věci rozhodl. Z dikce ustanovení § 32 odst. 2 správního řádu vyplývá, že podkladem pro rozhodnutí jsou podání, návrhy a vyjádření, **d**ůkazy, čestná prohlášení, skutečnosti všeobecně známé i známé správnímu orgánu z úřední činnosti apod. (jde o výčet demonstrativní). Je tedy zřejmé, že jde o podklady obsahující skutečnosti rozhodné pro přesné a úplné zjištění skutkového stavu věci a jde tak o soubor skutkových zjištění správního orgánu, o které se následně opírá jeho právní hodnocení.

Návrh rozkladové komise nelze považovat za rozšiřování skutkových podkladů pro rozhodnutí žalovaného; jde naopak o právní zhodnocení důkazů již provedených, s návrhem na vydání konečného rozhodnutí ve věci. **Tvrzení, že jde tedy o jeden z podkladů, které musí být zpřístupněny účastníkům ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu, musí tedy soud odmítnout.**

ZÁVĚR

S ohledem na všechny skutečnosti výše popsané lze tedy uzavřít, že soud podaným žalobám přisvědčil především v jejich námitkách, týkajících se nedostatků výrokové části I. rozhodnutí žalovaného a nesprávného procesního postupu v případě

procesního nástupnictví po účastnících, kteří v průběhu správního řízení zanikli. Zbývající žalobní námitky byly dílem shledány důvodnými, avšak bez toho, že by bez dalšího zakládaly nezákonnost meritorního rozhodnutí, dílem pak byly shledány jako nedůvodné. Pokud jde o žalobní námitky, které rozporovaly věcné posouzení věci, těmi se soud za tohoto stavu věci nezabýval, neboť k posouzení věcné správnosti závěru obou správních orgánů může být přistoupeno až poté, kdy budou odstraněny procesní vady, zakládající nezákonnost přezkoumávaného rozhodnutí.

Podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Vzhledem k tomu, že soud v projednávané věci shledal existenci procesních vad, které měly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, nezbylo mu, než toto rozhodnutí, ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. (v souladu s dikcí ust. § 78 odst. 1 s.ř.s.) zrušit a věc současně vrátit žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.).

O nákladech tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu právo na náhradu poměrné části nákladů. V dané věci byli žalobci, posuzováno z procesního hlediska, zcela úspěšní, neboť soud k jejich žalobám rozhodnutí žalovaného zrušil. Jelikož současně neshledal existenci okolností, které by odůvodňovaly, byť i jen částečné, nepřiznání těchto nákladů, rozhodl tak, že všem žalobcům přiznal právo na náhradu nákladů řízení v plné výši. Výše přiznaných nákladů je přitom představována soudním poplatkem ve výši 2.000,- Kč, který žalobci v souvislosti s tímto řízením vynaložili, a dále odměnou jejich právních zástupců za dva úkony právní služby po 1.000,- Kč a dvěma režijními paušály jejich hotových výdajů po 75,- Kč, vše v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, a to ve dvou vyhotoveních. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Brně dne 29.9.2006

Za správnost vyhotovení:
Eva Vinklárková

Vinkl.

JUDr. Jaroslav Tesák, Ph.D. v. r.
předseda senátu